

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Zemědělská fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku – pro české firmy

Vyjádření cash flow v závislosti na předmětu činnosti podniku

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jaroslav Svoboda, Ph.D.

Autor:

Monika Hanzlová

2006

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Vyjádření cash flow v závislosti na předmětu činnosti podniku“ vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu literatury.

V Českých Budějovicích, 15. dubna 2006

Obsah

1. Úvod	2
2. Vymezení základních teoretických východisek cash flow	4

2.1	Účel sestavování cash flow	4
2.2	Základní pojmy	4
2.3	Právní úprava	5
2.4	Vazba cash flow na jiné účetní výkazy	5
2.5	Forma a obsah výkazu cash flow	9
3.	Vykazování cash flow dle činností	10
3.1	Cash flow z provozní činnosti	10
3.2	Cash flow z investiční činnosti	11
3.3	Cash flow z finanční činnosti	12
3.4	Vykazování specifických položek ve výkazu cash flow	12
3.4.1	Mimořádné příjmy a výdaje	13
3.4.2	Úroky	13
3.4.3	Dividendy	13
3.4.4	Platby daně z příjmů	13
4.	Metodika sestavení (výpočet) cash flow	15
4.1	Přímá metoda	15
4.1.1	Čistá přímá metoda	15
4.1.2	Nepravá (náhradní) přímá metoda	16
4.2	Nepřímá metoda	17
4.3	Uplatnění metod dle činností	18
5.	Plánování budoucího cash flow	19
5.1	Úloha budoucího cash flow v hodnocení investic	20
5.1.1	Grafické znázornění	21
5.2	Odhad výdajů na investici	21
5.2.1	Jednorázový investiční výdaj a odpisy	22
5.2.2	Čistý pracovní kapitál	22
5.2.3	Mínulé cash flow	22
5.2.4	Náklady obětovaných příležitostí	23
5.3	Odhad budoucích příjmů z investice	23
5.4	Metody hodnocení investičních příležitostí	24
5.5	Budoucí cash flow v oceňování podniku	25
6.	Vyjádření cash flow u vybraného podnikatelského subjektu dle jeho činností	28
6.1	Základní informace o firmě	28
6.2	Sestavení výkazu cash flow	28
6.2.1	Provozní činnost	29
6.2.2	Investiční činnost	33
6.2.3	Finanční činnost	35
6.3	Výkazy cash flow z obchodní činnosti	37
6.4	Výkazy cash flow z výrobní činnosti	41
6.5	Analýza výsledků	45
6.5.1	Výsledky pro rok 2002	45
6.5.2	Výsledky pro rok 2003	46
6.5.3	Výsledky pro rok 2004	47
6.5.4	Celkové shrnutí	49
6.5.5	Plánování investic	50
7.	Závěr	51

1. Úvod

Výkaz cash flow se stal v roce 1993 v České republice možnou součástí účetní závěrky podnikatelů, kteří podléhají auditu. Jeho velkou předností je, že umožňuje skloubit

pohled rozvahy (pohled na okamžitou majetkovou situaci podniku) a pohled výkazu zisku a ztráty (zobrazující výsledek hospodaření za účetní období). To vše shrnuje v podobě, která názorně vypovídá o tom, jaké zdroje podnik vytvořil a jaké ve sledovaném období využíval. Výhodou výkazu cash flow ve srovnání s výkazem zisku a ztráty je především skutečnost, že odstraňuje vlivy vyplývající z účetních principů a postupů (způsob odpisování, metody oceňování, časové rozlišení, tvorba rezerv), které mohou zisk značně zkreslit. Navíc je také méně citlivý na inflační vývoj než zisk.

Dnes již víme, že tajemstvím úspěšného finančního managementu je především docílit pozitivní cash flow (peněžní toky). Poznání principů tvorby výkazu cash flow umožňuje dynamické porovnání stavů majetku a dluhů, pomáhá pochopit změny finanční pozice podniku, vynakládání zdrojů v daném období a následně dává možnost určit pozitivní i negativní trendy ve vývoji stavu peněžních prostředků podniku. Výkaz cash flow se tak stal důležitým nástrojem pro řízení likvidity podniku.

Bakalářská práce nazvaná “Vyjádření cash flow v závislosti na předmětu činnosti podniku” se snaží názorně zobrazit a vysvětlit metodiku sestavování výkazu cash flow v podmínkách české legislativy. Na začátku práce budou objasněna podstatná teoretická východiska, tzn. základní pojmy, účel sestavování, forma a obsah výkazu cash flow. Dále je věnována pozornost jeho vazbě na další účetní výkazy, neboť tento fakt je velmi důležitý pro komplexní pochopení celé problematiky. Následující část se bude zabývat vykazováním cash flow v rozdělení na činnost provozní, investiční a finanční a vymezí jejich obsahovou náplň. Hned poté je vysvětlena vlastní metodika sestavení cash flow a různé způsoby jeho výpočtu. Poslední kapitola teoretické části je zaměřena na budoucí cash flow a jeho úlohu ve finančním plánování a vliv na úvahy o tom, zda zvažovanou investici přijmout či odmítnout. K tomu slouží metody hodnocení investičních příležitostí popisované ke konci teoretické části.

V praktické části jsou sestaveny výkazy cash flow ve vybraném podnikatelském subjektu. Vzhledem k tomu, že tento podnik se zabývá činností výrobní i obchodní, je rozdělena podle předem daných pravidel vždy celková položka výkazu na obě tyto činnosti a je sledován jejich vývoj. Nakonec jsou vyvozeny z takto získaných dat pro podnik příslušné závěry a zhodnocen vývoj celkový, za obě činnosti i v jednotlivých letech.

2. Vymezení základních teoretických východisek cash flow

2.1 Účel sestavování cash flow

Význam informací získaných z výkazu cash flow je v dnešní době značný, navíc jsou celkem snadno dostupné a spolehlivé. Mohou také pomoci k posouzení budoucí likvidity. Velmi specifický význam proto mají tyto informace pro externí uživatele. Ti jsou obvykle při svém rozhodování o obsahu a rozsahu finančních a hospodářských kontaktů s podnikem odkázáni na minulá data z účetních závěrek, jejichž možnou součástí je i výkaz cash flow. Ten se využívá zejména jako nástroj analýzy likvidity podniku (tj. schopnost podniku dostát svým splatným závazkům). Rozborem jednotlivých peněžních toků mohou posoudit úroveň a kvalitu finančního řízení podniku a souhrnně zhodnotit vývoj stavu peněžních prostředků.

Nemalý význam má však výkaz cash flow i pro uživatele interní. Těm může pomoci odhalit chyby ve finančním řízení podniku a tím se i těchto chyb do budoucna vyvarovat. Dále jim poskytuje přehled o schopnosti podniku vytvářet finanční přebytky, splácet závazky, financovat nákup nového majetku z vlastních zdrojů apod. Je z něj také jasně patrné, že je rozdíl mezi ziskem vykazovaným ve výkazu zisků a ztrát a skutečnými peněžními prostředky.

Výkaz cash flow můžeme z hlediska časového rozdělit na dvě základní skupiny a to na cash flow retrospektivní (sestavovaný zpětně z reálných dat účetní závěrky) a cash flow budoucí, sehrávající významnou roli ve finančním plánování.

2.2 Základní pojmy

- **Peněžní tok** -pohyb peněžních prostředků (tj. jejich přírůstek a úbytek) v podniku za určité období v souvislosti s jeho ekonomickou činností.
- **Peněžní prostředky** -peníze v pokladně včetně cenin (účtová skupina 21), peníze na účtu (účtová skupina 22) a peníze na cestě (účet 261).
- **Peněžní ekvivalenty** -krátkodobý likvidní majetek, který je snadno a pohotově směnitelný za předem známou částku finančních prostředků a u tohoto majetku se nepředpokládají významné změny hodnoty v čase (např. termínované vklady s maximální výpovědní lhůtou 3 měsíce, likvidní obchodovatelné cenné papíry,

státní dluhopisy, apod.). Účetní legislativa dává prostor pro individuální rozhodnutí každé účetní jednotky o tom, co vše bude považovat za „peněžní ekvivalent“. Důležité zde ovšem je, aby náplň tohoto pojmu zůstávala i v příštích účetních obdobích stejná, tzn. že musíme trvat na dodržení stálosti metod v účetnictví. Kdyby tomu tak nebylo, vypovídací schopnost výkazu cash flow by byla velmi znehodnocena, neboť by se narušila srovnatelnost výsledků s jinými účetními obdobími (minulými i budoucími). [1]

2.3 Právní úprava

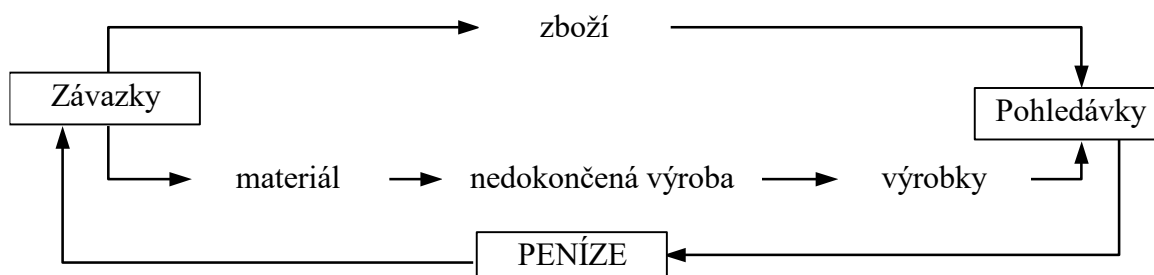
Výkaz cash flow se začal prosazovat do mezinárodní účetní praxe koncem 80. let. V podmínkách České republiky uvádí základní ustanovení o cash flow Zákon o účetnictví 563/1991 Sb. a Vyhláška 500/2002 Sb., které stanoví i podmínky pro zveřejnění výkazu cash flow jako součásti účetní závěrky. Přehled možného řešení výkazu cash flow nepřímou metodou uvádí Český účetní standard pro podnikatele č. 023 (příloha 1).

V roce 1993 byl vydán Mezinárodní účetní standard č. 7 (Výkazy o peněžních tocích), který upravuje problematiku cash flow (peněžních toků) pro účely mezinárodní praxe. Tento standard akceptuje burzovní dozor USA i Mezinárodní organizace komisí pro kontrolu cenných papírů. [2]

2.4 Vazba cash flow na jiné účetní výkazy

Peněžní prostředky na sebe berou různou podobu při průchodu podnikem a jsou v průběhu hospodářské činnosti vázány v jednotlivých položkách aktiv, ze kterých se postupně přeměňují do položek dalších, a to v závislosti na jednotlivých stádiích hospodářské činnosti až do konečné žádoucí podoby peněžní.

Obr. 1: Schéma cash flow v hospodářském cyklu podniku [3]

Tento proces přeměny lze vyjádřit jako rozdíl mezi krátkodobým kapitálem a oběžnými aktivy (čistý pracovní kapitál) podle obrázku 1. Z něj je patrné, že zvýšení aktiv sebou nese potenciální snížení peněžních prostředků a naopak jejich snížení peněžní prostředky uvolňuje. Peněžní toky se zadržují v aktivech (pohledávkách) i pasivech (závazcích).

Pohledávky tvoří záchytný bod přeměny aktiv podniku v peníze a vážou peněžní prostředky.

Závazky podniku naopak odkládají reálný úbytek peněz. Vzájemnou vazbu mezi pohledávkami a závazky podniku a cash flow vyjadřuje tabulka 1.

Tab. 1: Vztah pohledávek a závazků ke cash flow [2]

Změna stavu rozvahové položky	Vliv na peněžní prostředky (cash flow)
Zvýšení pohledávek	Úbytek
Snížení pohledávek	Přírůstek
Zvýšení závazků	Přírůstek
Snížení závazků	Úbytek

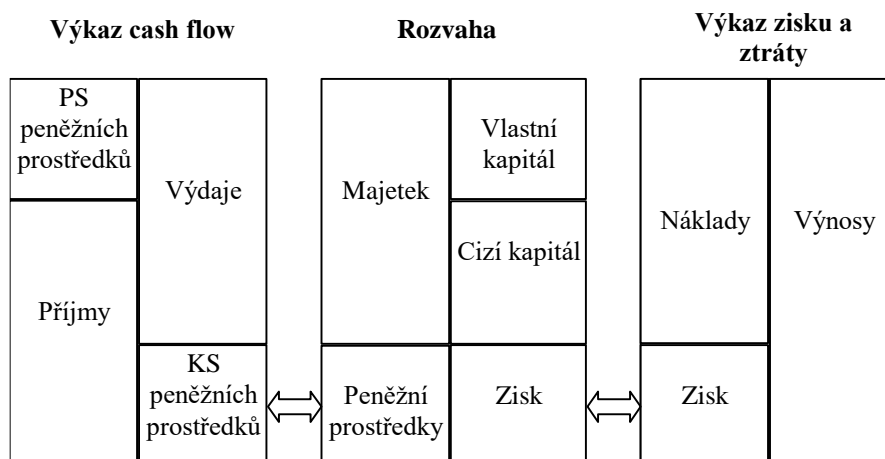
Základem pro sledování peněžních toků v podniku je rozvaha, která zachycuje jak výsledek hospodaření k danému okamžiku, tak i stav peněžních prostředků. V rozvaze je výsledek hospodaření zjišťován jako rozdíl mezi aktivy (majetkem) a pasivy (závazky) podniku. Struktura a tvorba výsledku hospodaření je však vykazována v samostatném výkazu, tj. ve výkazu zisku a ztráty. Ten odděleně posuzuje hospodářské operace ovlivňující výsledek hospodaření podniku (výnosy a náklady).

Podobně jako je rozvedena rozvahová položka výsledku hospodaření ve výkazu zisku a ztráty, je možné sledovat pohyb peněžních prostředků ve výkazu cash flow. Vzájemnou vazbu účetních výkazů znázorňuje obrázek 2.

Účetní principy vyžadují vykazovat výnosy i náklady v okamžiku jejich vzniku, bez ohledu na příjmy či výdaje s nimi spojené. V důsledku toho se výnosy a náklady nemusí vždy shodovat se skutečným přílivem či odlivem peněžních prostředků. Proto vznikl výkaz cash flow, který umožňuje odděleně posoudit vývoj stavu peněžních prostředků podniku z vytvořených výnosů a identifikovat primární zdroje a užití těchto peněz. Výkaz

odvozujeme z účetních dat a stal se třetím hlavním výkazem, doplňujícím rozvahu a výkaz zisku a ztráty.

Obr. 2: Propojení účetních výkazů [4]

Podle tohoto systému (tzv. tříbilanční systém) můžeme v účetnictví rozlišit 4 základní typy operací s odlišným dopadem do cash flow [3]:

a) Ziskově i peněžně účinné transakce, které mají bezprostřední vliv na peněžní prostředky a současně jsou nákladem či výnosem (např. prodej zboží za hotové, spotřeba nakoupeného materiálu placeného v hotovosti). Jde o nejjednodušší transakce, protože náklad je zde současně výdajem a výnos příjmem, tzn. že zde dochází k čistému peněžnímu toku.

b) Peněžně účinné transakce, neovlivňující zisk, které zvyšují či snižují stav peněžních prostředků a současně vyvolávají změnu příslušné rozvahové položky (např. zaplacené pohledávky či závazky, nákup zásob na sklad za hotové). Změnu stavu peněžních prostředků lze v tomto případě vyjádřit jako počáteční stav peněžních prostředků upravený o změnu stavu příslušné rozvahové položky.

c) Ziskově účinné transakce, které neovlivňují peněžní prostředky, mohou nabývat dvojí podoby:

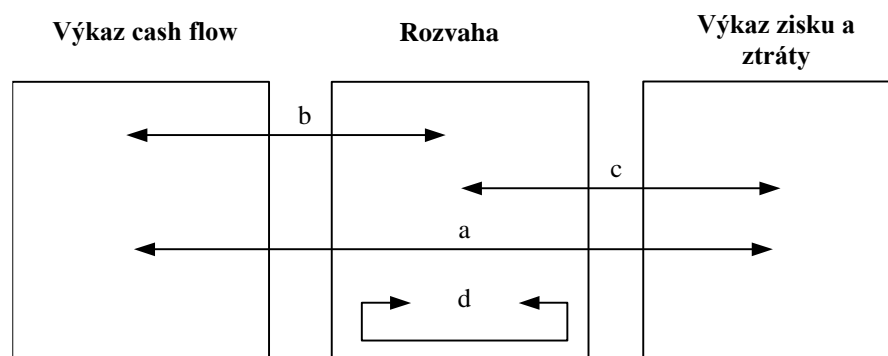
- **účetní toky** - tyto účetní případy stojí uprostřed hospodářského procesu a představují přeměnu peněžních prostředku z jedné formy majetku a závazků do druhé. Tvoří záchytné body před přeměnou těchto položek do podoby peněžních prostředků.

- **nepeněžní operace (účetní převody)** - u těchto účetních případů se výsledkové a rozvahové změny vzájemně kompenzují a nedochází k žádnému pohybu peněz (např. odpisy dlouhodobého majetku, tvorba rezerv a jejich rozpouštění). Počáteční stav peněžních prostředků podniku se po uskutečnění těchto operací nemění (tzn. je roven konečnému stavu peněžních prostředků).

d) Neziskové a nepeněžní transakce, které se odehrávají výhradně na rozvahových položkách (kromě peněžních prostředků, vyčleněných do cash flow), které je možno formálně rozdělit do 4 skupin s odlišným dopadem do rozvahy:

- současné zvýšení jak aktivní, tak i pasivní rozvahové položky (např. emise akcií, nepeněžní dar),
- současné snížení jak aktivní, tak i pasivní rozvahové položky (např. vyřazení dlouhodobého majetku),
- snížení jedné aktivní položky a současné zvýšení jiné položky aktiv (např. převod dlouhodobého finančního majetku podniku do krátkodobého),
- snížení jedné položky pasiv a současné zvýšení jiné položky pasiv (např. přiznání nároku na dividendu akcionářům valnou hromadou akciové společnosti).

Obr. 3: Základní typy hospodářských transakcí [3]

- Legenda:
- a) Ziskově i peněžně účinné transakce
 - b) Peněžně účinné transakce, neovlivňující zisk
 - c) Ziskově účinné transakce, neovlivňující peněžní prostředky
 - d) Transakce neovlivňující ani zisk, ani peněžní prostředky

Tyto transakce mohou mít charakter jak účetních toků (např. emise akcií), tak i nepeněžních operací (např. zvýšení základního kapitálu podniku). Změny, které vyvolávají nepeněžní operace se opět vzájemně vyrovnají bez vlivu na konečný stav peněžních prostředků. [3]

Jednotlivé typy hospodářských transakcí a jejich dopad do příslušných výkazů je znázorněn na obrázku 3.

2.5 Forma a obsah výkazu cash flow

Volba metody, koncepce a modelu výkazu cash flow, obsahová náplň peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů je v pravomoci příslušné účetní jednotky, která se rozhodne tento přehled sestavovat. V praxi může existovat řada podob výkazu cash flow, které se mohou lišit například volbou metody, formy zobrazení nebo obsahovým vymezením.

Výkaz cash flow může mít dvě základní formy:

- **horizontální (bilanční)** - v tomto výkazu cash flow lze odděleně a přehledně zobrazit na jedné straně zdroje peněžních prostředků a na straně druhé jejich využití,
- **vertikální (sloupcová)** - v takto sestaveném výkazu cash flow lze vidět součty stejnorodých skupin peněžních toků v rozdělení na činnost provozní, investiční a finanční. [5]

Vždy by však mělo jít o transparentní zobrazení umožňující identifikovat faktory, které mají primární vliv na finanční situaci podniku. Jedině tak se stane výkaz cash flow kvalitním nástrojem umožňujícím kontrolu a řízení likvidity podniku.

3. Vykazování cash flow dle činností

Členění výkazu cash flow koresponduje se základními podnikovými činnostmi. To umožňuje jeho uživatelům vyhodnocovat vliv těchto činností na celkovou finanční situaci podniku a hodnotit vzájemné vztahy a vazby jednotlivých činností.

Přehled o peněžních tocích je povinně členěn na tři základní činnosti:

- a) peněžní toky z provozní činnosti,
- b) peněžní toky z investiční činnosti,
- c) peněžní toky z oblasti financování podniku.

3.1 Cash flow z provozní činnosti

Provozní činností se rozumí základní výdělečné aktivity podniku a jeho další činnosti, které nelze zahrnout do investiční nebo finanční činnosti, tzn. že toto vymezení není pozitivní. Je zde také ale nutno konstatovat, že provozní činnost v pojetí výkazu cash flow je odlišné od pojetí provozní činnosti ve výkazu zisku a ztráty.

Provozní činnost je nejdůležitějším zdrojem vnitřního financování, protože schopnost podniku zajistit vnější finanční zdroje závisí především na tom, zda je podnik schopen vytvářet cash flow z běžných obchodních transakcí.

Do peněžních toků z **provozní činnosti** patří zejména:

- příjmy za výrobky, zboží a služby přijaté od odběratelů včetně přijatých záloh,
- příjmy z prodeje či postoupení autorských práv, licencí, know-how a obdobných produktů,
- příjmy ze zprostředkovatelské činnosti,
- výdaje za pořízení materiálu, zboží a služeb placené dodavatelům včetně přijatých záloh,
- výdaje vzniklé v souvislosti s výplatami mezd a odměn zaměstnancům.

3.2 Cash flow z investiční činnosti

Tato část obsahuje pořízení a prodej dlouhodobých aktiv, případně činnosti související s poskytováním úvěrů, půjček a výpomocí, které nepatří do provozní činnosti.

Vykázané cash flow z investiční činnosti poskytují přehled o tom, v jaké míře podnik investuje do dlouhodobých aktiv, která jsou významným faktorem vytváření budoucích zisků. Dá se tedy říci, že cash flow z této činnosti poukazují na rozšíření či zúžení provozní kapacity podniku.

K peněžním tokům z **investiční činnosti** patří zejména:

- výdaje spojené s pořízením pozemků, budov a staveb, zařízení, inventáře a dalšího dlouhodobého hmotného majetku nákupem nebo vlastní činností,
- výdaje spojené s pořízením podílových cenných papírů a vkladů v podnicích s rozhodujícím nebo podstatným vlivem, event. na pořízení ostatních finančních investic,
- výdaje související s platbami za opční smlouvy, event. future a forward smlouvy, s výjimkou případů, ve kterých jsou tyto deriváty vlastněny za účelem obchodování s nimi,
- výdaje související s poskytováním úvěrů, půjček nebo finančních výpomocí spřízněným osobám,
- příjmy z prodeje pozemků, budov a staveb, zařízení, inventáře a dalšího dlouhodobého hmotného majetku,
- příjmy z prodeje podílových cenných papírů a vkladů v podnicích s rozhodujícím nebo podstatným vlivem, event. z prodeje ostatních finančních investic,
- příjmy související s opčními smlouvami, future a forward smlouvami, s výjimkou případů, ve kterých jsou tyto deriváty vlastněny za účelem obchodování s nimi,
- příjmy ze splátek úvěrů, půjček a výpomocí od spřízněných osob. [1]

Mohou sem být přiřazeny i platby spojené s finančním leasingem, pokud nejsou součástí provozní činnosti.

3.3 Cash flow z finanční činnosti

Financování podniků může být v současné době velmi různorodé. V podstatě je však podnik financován buď z vlastních zdrojů prostřednictvím akcionářů nebo společníků (úpis akcií, dodatečné vklady) nebo se obrací na věřitele (3. osobu), což bývají nejčastěji banky. Financování tedy ovlivňuje strukturu a výši vlastního jmění a cizích pasiv.

Cash flow z finanční činnosti jsou příjmy a výdaje peněžních prostředků, které ovlivňují složení a velikost vlastního jmění a dlouhodobých závazků, popř. i krátkodobých závazků, pokud se tyto vztahují k obecnému financování podniku. Na základě výkazu cash flow lze tedy určit předpokládanou potřebu dalších peněžních přítoků, které musí podnik získat od vlastníků či věřitelů.

Mezi hlavní položky peněžních toků z **finanční činnosti** patří:

- příjmy z vydávání akcií nebo podílů,
- příjmy z vydání dluhopisů s přednostním právem na výměnu za akcie,
- příjmy z vydání opčních listů,
- příjmy z peněžních darů a dotací do kapitálu,
- příjmy od akcionářů, resp. společníků na úhradu ztrát minulých účetních období,
- příjmy z přijatých úvěrů, půjček a výpomocí, zejména bankovních,
- výdaje z titulu splácení půjčených částek, tj. úvěrů, půjček, výpomocí, popř. včetně vyplácených úroků,
- výdaje na výplatu dividend, resp. podílů na zisku. [1]

3.4 Vykazování specifických položek ve výkazu cash flow

Metodika účetnictví platná v České republice pro sestavení výkazu cash flow vyžaduje zobrazení následujících položek v samostatných nekompenzovaných položkách:

- a) příjmy a výdaje z mimořádných událostí,
- b) přijaté a vydané úroky z úvěrů a půjček,
- c) přijaté a vydané dividendy, resp. podíly na zisku,

- d) platba daně z příjmů včetně zaplacených doměrků za minulá zdaňovací období a včetně zaplacených záloh na daň z příjmů za běžné účetní období. [1]

3.4.1 Mimořádné příjmy a výdaje

Jedná se o příjmy a výdaje spojené s mimořádnými účetními případy. Vykazují se podle věcného určení buď v provozní, investiční nebo finanční činnosti. Striktně je ale třeba oddělovat mimořádné náklady a výnosy uváděné ve výkazu zisků a ztrát a příjmy a výdaje z mimořádných událostí ve výkazu cash flow. Dalším důležitým aspektem většiny účetních případů účtovaných na účty mimořádných nákladů a výnosů je, že mají nepeněžní charakter (jedná se pouze o účetní převody) a nikdy se nedotknou peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů.

3.4.2 Úroky

Česká i mezinárodní účetní legislativa ponechává účetním jednotkám možnost výběru při zařazení úroků ve výkazu cash flow, lze je zahrnout jak do činnosti provozní, tak do činnosti finanční. Praxe obvykle dává přednost jejich zařazení do provozní činnosti.

3.4.3 Dividendy

Přijaté dividendy se zahrnují obvykle do provozní činnosti, popř. v závislosti na rozhodnutí účetní jednotky do činnosti finanční.

Vyplácené dividendy se zahrnou do finanční činnosti. Výjimku by tvořil případ, kdy by podnik pouze přerozděloval dividendy mezi akcionáře od dceřiného nebo přidruženého podniku, potom by bylo možno zahrnout tento výdaj do provozní činnosti.

3.4.4 Platby daně z příjmů

Stejně jako příjmy a výdaje z mimořádných událostí se posuzují také platby daně z příjmů včetně doměrků za minulá zdaňovací období a zálohy na daň zaplacené v běžném účetním období, tzn. že se vykáží v příslušné činnosti cash flow podle svého věcného určení. Pokud se podaří identifikovat konkrétní transakci vztahující se k daňovému

peněžnímu toku, ze které tento tok vyplynul, vykáže se zaplacená daň z příjmů ve stejné činnosti jako tato transakce.

V praxi je však často nemožné vztáhnout peněžní toky z plateb daně z příjmů ke konkrétním daňovým výnosům a nákladům a dále peněžní toky z plateb daně z příjmů se vztahují k jinému zdaňovacímu období než peněžní toky příslušné operace, ze které vyplynula následně daňová povinnost. Pokud tedy není možno výdaj na platbu daně z příjmů přiřadit ke konkrétní činnosti, je uváděn v provozní činnosti. [1]

4. Metodika sestavení (výpočet) cash flow

Přehled o peněžních tocích lze sestavit podle vlastního uvážení buď přímou metodou nebo metodou nepřímou. Jedná se především o způsob vykázání peněžních toků z provozní činnosti.

4.1 Přímá metoda

Typickou vlastností přímé metody sestavení výkazu cash flow je vykazování tzv. hrubých peněžních toků, tzn. skutečných příjmů a výdajů, které jsou uspořádány do předem stanovených skupin. Při vykázání přímou metodou se rozlišují dva základní přístupy:

4.1.1 Čistá přímá metoda

Sleduje skutečné příjmy a výdaje a jejich rozdělení do předem stanovených položek. Vychází přímo ze změn stavů peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů, které jsou vyvolány finančně účinnými transakcemi. Jde o transakce, které ovlivňují současně výsledek hospodaření (obrázek 3 -a) nebo transakce působící změny rozvahových položek (obrázek 3 -b). Podoba výkazu cash flow sestaveného podle čisté přímé metody je znázorněna na obrázku 4.

Obr.4: Schéma sestavení výkazu cash flow přímou metodou (bilanční forma) [3]

Příjmy	Přehled o cash flow	Výdaje
Počáteční stav peněžních prostředků	Výdaje období	
Příjmy období		
	Konečný stav peněžních prostředků	
Součet	=	Součet

Přestože se tato metoda jeví na první pohled velmi jednoduchá, pokladní a bankovní operace zde zachycené neumožňují identifikovat účel, za kterým byly provedeny. Sledování skutečných peněžních toků podle jednotlivých druhů by vyžadovalo zavést nové syntetické účty příjmů a výdajů (podobně jako je tomu u nákladů a výnosů), které by byly uzavírány prostřednictvím bilance cash flow a jejich saldo by s přeneslo na účty peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů. Potřebné členění příjmů a výdajů by bylo možno zjistit i v analytické evidenci k účtům peněžních prostředků a ekvivalentů.

Další možností je sestavení výkazu cash flow mimoúčetně. Při vykázání se vychází z kódování a třídění účetních případů, které se týkají pohybu peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů, do předem stanovených skupin příjmů a výdajů týkajících se provozní činnosti. Specifické položky jsou obvykle vykázány předepsaným způsobem samostatně a to nejčastěji v provozní činnosti.

Tato metoda je však dosti pracná a navíc neposkytuje informace o tocích peněžních prostředků, které nemají charakter příjmů a výdajů (např. změna stavu zásob, závazků), event. krátkodobých finančních aktiv.

Z výše uvedených důvodů dávají podniky přednost většinou nepravé (náhradní) přímé metodě sestavení výkazu cash flow, která nevyžaduje úpravy účetního systému a spokojí se s daty běžně dostupnými z účetnictví.[3]

4.1.2 Nepravá (náhradní) přímá metoda

Nepravou, neboli náhradní přímou metodou, je označován postup, při němž jsou výnosově nákladová data transformována na data příjmově výdajová. V účetním období se převezmou z výkazu zisku a ztráty náklady a výnosy, které se dále upravují o změny stavu rozvahových položek na příjmy a výdaje. Tuto úpravu lze popsat následujícím schématem [3]:

$$\begin{aligned} & \text{NÁKLAD/VÝNOS} \\ & \text{(+/-) ZMĚNA STAVU PŘÍSLUŠNÉ ROZVAHOVÉ POLOŽKY} \\ & \hline & = \text{VÝDAJ/PŘÍJEM} \end{aligned}$$

Nakonec se ještě musí přiřadit peněžně účinné operace, neovlivňující zisk a vyloučit ziskově účinné operace, které nemají vliv na peněžní prostředky.

Pokud se vyskytne situace, kdy nelze jednoznačně provést přiřazení mezi změnou rozvahové položky a položky výsledkové, vykáže se tento údaj samostatně, bez další vazby na náklady či výnosy. Tím je ale značně snížena přesnost vykazování jednotlivých příjmů a výdajů a tím i vypovídací schopnost celého výkazu cash flow.

Přímá metoda v obou svých variantách vychází především z povahy peněžních transakcí. Z tohoto důvodu je považována za vhodnější, jelikož poskytuje přesnější informace o povaze peněžních toků, než metoda nepřímá. Výkaz cash flow sestavený přímou metodou je lehce ověřitelný a nepodléhá účetním nepřesnostem.

4.2 Nepřímá metoda

Ve většině případů používají účetní jednotky pro sestavení výkazu cash flow nepřímou metodu, neboť je obecně považována za snazší a nenáročnou na vstupní data. Podnik ji může zvolit i z toho důvodu, že externímu uživateli podává méně informací o struktuře a charakteru peněžních toků, než metoda přímá. Přesto zobrazuje přehledně transformace výsledku hospodaření na čisté peněžní toky (rozdíl mezi ziskem a cash flow). Za největší nedostatek nepřímé metody bývá považována skutečnost, že jsou vykazovány i nepeněžní transakce.

Výchozím bodem pro sestavení výkazu cash flow nepřímou metodou je výsledek hospodaření, který je dále upravován o:

- nepeněžní operace, tj. účetní případy ovlivňující výši zisku nebo ztráty bez dopadu do peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů, např. odpisy, tvorba a čerpání rezerv a opravných položek a některé další,
- změny stavu zásob,
- pohledávky a závazky, eventuálně krátkodobý finanční majetek,
- položky náležející do finanční nebo investiční činnosti, např. zisk nebo ztráta z prodeje dlouhodobého majetku. [1]

Zde je nutné si uvědomit, že při sestavení výkazu cash flow nepřímou metodou lze vycházet z různých úrovní výsledku hospodaření. Jednou z možností je vzít jako základ výsledek hospodaření za podnik jako celek, což se ale při bližším pohledu ukáže jako nepřiliš vhodné, neboť ten zahrnuje i mimořádný výsledek hospodaření, který je převážně

tvořen nepeněžními operacemi. Výhodnější je tedy vycházet buď z výsledku hospodaření za běžnou činností před zdaněním, nebo z provozního výsledku hospodaření. Ani jedna z těchto položek již neobsahuje mimořádné náklady a výnosy, ani náklady spojené s daní z příjmů. Pokud je ovšem jako výchozí zvolen výsledek hospodaření za běžnou činností před zdaněním, je třeba dbát na to, že zahrnuje i finanční výsledek hospodaření obsahující velký počet položek, které z něj budou muset být vyloučeny.

4.3 Uplatnění metod dle činností

Čistou přímou i nepravou (náhradní) přímou metodu lze použít bez omezení na oblast provozní, investiční i finanční.

Nepřímou metodu nelze aplikovat na investiční a finanční činnosti, neboť neobsahuje žádné platby (hrubé peněžní toky).

Z uvedeného tedy vyplývá, že i pokud se podnik rozhodne sestavovat výkaz cash flow nepřímou metodou, je nucen vykázat investiční a finanční činnost jednou z metod přímých.

5. Plánování budoucího cash flow

Koncepce finančního plánování se jako první objevila v plánování státu, kde našla uplatnění v podobě státního rozpočtu. Finanční plánování v podniku lze v mnoha bodech k plánování státu přirovnat. V obou oblastech se finanční plán považuje za velmi důležitý nástroj řízení finančního vývoje, týká se předem určeného časového období, obsahuje veškeré předpokládané finanční toky a je základem kontroly skutečného vývoje. [4]

Plánováním se obecně rozumí určitá činnost, která zabezpečuje spojení mezi současnou situací a takovou, kterou bychom chtěli mít v budoucnosti. Představuje rozhodovací proces, který spočívá v navrhování, hodnocení a výběru cílů a odpovídajících prostředků k jejich dosažení. Je jedním ze základních nástrojů managementu podniku. Produktem plánování je plán podniku, který obvykle zahrnuje dílčí plány prodeje, výroby, výzkumu a vývoje, investic a finanční plán, jehož součástí je plán cash flow. [3]

Finanční plánování není na rozdíl od účetnictví důsledně regulováno směrnicemi, zákony, zásadami a principy. Nicméně, nemá-li plánování postrádat účelovost, musí splňovat minimálně následující požadavky:

- **Úplnost** - finanční plán musí obsahovat všechny příjmy a výdaje, event. všechny stavové veličiny, pokud je finanční plán sestavován nepřímo pomocí změn rozvahových položek.
- **Systematičnost** - systematičností se rozumí především integrované propojení hlediska rentability a likvidity v plánovacích aktivitách podniku.
- **Přehlednost** - smyslem je takové uspořádání a strukturalizace finančního plánu, které umožňuje jeho analýzu a kontrolu.
- **Periodičnost** - příjmy a výdaje se alokují do přesně vymezených období.
- **Elastičnost** - podnikový finanční plán, nemá-li ztrácet reálnost, musí být průběžně aktualizován ve vztahu ke změněným podmínkám. [4]

Plán vytyčuje finanční cíle a je základem pro hodnocení následné výkonnosti podniku. Obvykle také popisuje, proč byla zvolena daná strategie a jak mají být plánované finanční cíle dosaženy.

Plánování nutí manažery zvážit účinky investičních a finančních rozhodnutí podniku ve vzájemných souvislostech. Současně je nutí přemýšlet o událostech, které by

mohly zbrzdit rozvoj podniku a navrhnout alternativní strategie, jimiž by bylo možno čelit nepříjemným překvapením.

Budoucí cash flow sehrává významnou roli při stanovení strategických i taktických cílů podniku i ve finančních plánech či rozpočtech. Základní úlohou kapitálového rozpočtování je rozhodnout, zda:

- dnes vydané peníze (dnešní investice) přinesou v budoucnosti dostatečně velké příjmy, aby s ohledem na možná rizika opravňovaly dnešní vydání,
- uvažované investice jsou tou nejehospodárnější cestou k dosažení plánovaných cílů.

Investice jsou hlavním faktorem ovlivňujícím budoucí chování podniku, jeho úspěšnost či neúspěšnost, neboť jsou podstupovány s víceletou perspektivou získávání ekonomických užitků (budoucích peněžních přítoků do podniku).

5.1 Úloha budoucího cash flow v hodnocení investic

Při hodnocení investičních příležitostí a rozhodování o jejich přijmutí či zamítnutí se většinou dává přednost peněžním tokům před náklady a výnosy či před ziskem podniku. Je to proto, že náklady v účetním pojetí nepostihují v dostatečné míře prvotní vynaloženou investici (ta se dostává do nákladů postupně v podobě ročních odpisů) a ani výnosy neznamenají skutečné příjmy, které z investic do podniku plynou. [3]

Skutečnost, že se finanční toky vytvářené daným investičním projektem týkají budoucnosti, mnohdy značně vzdálené, činí problematiku jejich stanovení značně obtížnou. Čím je projekt rozsáhlejší a čím více významných změn v podniku vyvolává (např. zavádění nových výrobků, pronikání na nové trhy), tím je odhad cash flow vyvolaného investicí zatížen větší nejistotou. [4]

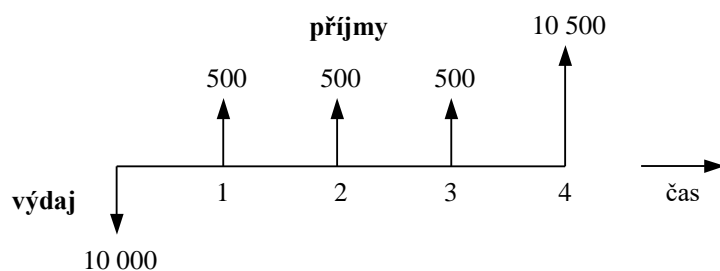
Problém odhadu souvisí velmi těsně především s mírou proměnlivosti vnějších faktorů, jako je např. vliv konkurence, vývoj poptávky, vývoj makroekonomických relací apod. Jsou-li odhady nepřesné, je nepřesné i posuzování investičních projektů, včetně rozhodování o jejich přijetí či zamítnutí. Vzhledem k dlouhodobému ovlivnění podniku realizovanými investičními projekty může být nesprávný odhad budoucích efektů spojen se značnými investičními, tržními a finančními riziky. Mohou nastat v zásadě tři případy poměrů mezi skutečným cash flow a jeho odhadem:

- **Plánovaný efekt investice > skutečný efekt investice**, v takovémto případě došlo k nadhodnocení investičního projektu.
- **Plánovaný efekt investice = skutečný efekt investice**, zde dochází ke shodě očekávaných efektů s efekty budoucími, což je v podstatě ideální případ hodnocení.
- **Plánovaný efekt investice < skutečný efekt investice**, skutečné efekty jsou tedy vyšší než očekávané, což je považováno za pozitivní jev. [4]

5.1.1 Grafické znázornění

Vztah mezi vynaloženými prostředky a očekávanými příjmy z investice se zachycuje pomocí diagramu cash flow, ve kterém se na vodorovnou osu nanáší čas (roky), v němž dochází k výdajům (šipky dolů) anebo k příjmům (šipky nahoru). Na obrázku 5 je znázorněn diagram cash flow investice do dluhopisu, který byl pořízen za jmenovitou hodnotu 10 tis. Kč, s ročním 5% kuponem a se splatností 4 roky. [3]

Obr.5: Diagram budoucích cash flow [3]

5.2 Odhad výdajů na investici

Rozhodujícím výdajem bude nejspíš částka investovaná dnes do pořízení stálého aktiva, která u pořízení dlouhodobého majetku obvykle sestává z nákupní ceny zvýšené o výdaje na dopravu, clo, montážní a instalační náklady. U ostatních výdajů nebývá již odhad tak přesný, zejména u stavebních výdajů, výdajů na výzkum a vývoj, ekologických výdajů, výdajů na rekvalifikaci pracovníků aj. Částka investovaná do pořízení stálých aktiv se označuje jako jednorázový kapitálový (investiční) výdaj k okamžiku vzniku, který snižuje hodnotu budoucího cash flow. [3]

5.2.1 Jednorázový investiční výdaj a odpisy

Odpisy představují opotřebení stálých aktiv, které je ročně převáděno do nákladů podniku. Přidělováním odpisů ke každému roku ekonomické životnosti aktiva je umožněno úměrně snížit výnosy, které toto aktivum přináší vlastníkům.

Při investování, např. do nového stroje, je promítnut jednorázový kapitálový výdaj do výpočtu budoucího cash flow již při jeho vzniku, tzn. že se jedná o okamžik vzniku peněžního toku. Protože byl tedy kapitálový výdaj již zohledněn ve výpočtu cash flow, nemohou být odpisy uskutečňované v jednotlivých letech odečítány od čistých příjmů z investice. Odpočet odpisů by totiž zdvojnásobil investiční výdaje. Z toho důvodu se při nepřímém způsobu stanovení cash flow odpisy přičítají k zisku z investičního projektu, který předtím snížily v podobě nákladů (nikoliv výdajů). [3]

5.2.2 Čistý pracovní kapitál

Kromě odpisovaných aktiv vyžaduje investice do nového projektu často nárůst čistého pracovního kapitálu, jako jsou zásoby, pohledávky a peněžní prostředky. Pro tyto investice platí, že na konci své předpokládané životnosti vytváří likvidace čistého pracovního kapitálu přítoky peněz přibližně ve stejném objemu, jako byly odtoky peněz při startu investice. Navíc obvykle vyvolávají navýšení krátkodobých dluhů (např. nevyplacené mzdy, závazky z přijatých faktur), které snižují hodnotu investic do čistého pracovního kapitálu, pokud není v souvislosti s projektem počítáno přímo s jeho změnou. [3]

5.2.3 Minulé cash flow

Minulé peněžní toky jsou výsledkem minulých rozhodovacích procesů a dnes je již nelze měnit. Proto by neměly minulé výdaje ovlivňovat budoucí investiční rozhodnutí podniku. Často se označují jako utopené náklady, které již byly utraceny nezávisle na možném budoucím vývoji. [3]

5.2.4 Náklady obětovaných příležitostí

Tyto tzv. alternativní náklady nejsou přímými výdaji a nejsou tedy spojeny s tokem peněžních prostředků, přesto by měly být brány v úvahu při hodnocení investičních variant. Představují ušlé příjmy v důsledku toho, že se v investičním projektu využívají výrobní faktory, které by se daly použít s příjmovým efektem jiným způsobem. [3]

5.3 Odhad budoucích příjmů z investice

Hlavní položkou příjmů z investice jsou odhadované budoucí tržby, které se zjišťují z předpokládaného objemu prodeje a cen produktu. Tržby se upravují na příjmy, od nichž se odečítají náklady (materiálové, mzdové, režijní v členění na fixní a variabilní, včetně alternativních), upravené na výdaje. Při nepřímém způsobu výpočtu budoucích cash flow se vychází z očekávaného ročního zisku, zvýšeného o částku odpisů.

Jsou-li hodnoceny investiční varianty, aplikuje se princip přírůstkových peněžních toků. Tento princip říká, že projekt by měl být oceněn posouzením všech peněžních přílivů a odlivů, které investice vyvolá. [3]

Příjmy, které v jednotlivých letech očekává podnik z investičního projektu, lze zapsat pomocí následující rovnice [6]:

$$P = Z + A \pm O + P_M \pm D$$

Kde:	P	celkový roční peněžní příjem z investičního projektu
	Z	roční přírůstek zisku po zdanění plynoucí z investice (před úroky)
	A	přírůstek ročních odpisů v důsledku investice
	O	změna čistého pracovního kapitálu v důsledku investování během doby životnosti (úbytek +, přírůstek -)
	P_M	čistý příjem z prodeje investice koncem životnosti
	D	daňový efekt z prodeje investice koncem životnosti

Je zřejmé, že peněžní příjmy jednotlivých let se nakonec musí diskontovat na jejich současnou hodnotu. Budoucí cash flow potom vyjadřuje přebytek rozpočtovaných příjmů (P) nad kapitálovými výdaji na investici. [3]

5.4 Metody hodnocení investičních příležitostí

Hlavním problémem tedy zůstává, kterou z nabízených investičních příležitostí zvolit. Obecně se předpokládá, že bude investováno do těch aktiv, která se budou nejvíce podílet na růstu hodnoty podniku. Aby mohlo být správně rozhodnuto, je třeba znát především peněžní toky spojené s investicí a vhodnou metodu umožňující správně posoudit ekonomické důsledky investice. K tomu slouží metody hodnocení investičních příležitostí založené na výnosnosti investice při zohlednění času a rizika.[3]

Mezi nejznámější metody hodnocení investičních příležitostí patří:

Ukazatel	Charakteristika	Výpočet	Hodnocení
<i>Průměrná výnosnost (rentabilita) investice</i>	Hodnotí jako efekt z investice zisk, který přináší.	$V_p = \frac{\sum_{n=1}^N Z_n}{N \cdot I_p}$ <p><i>V_p</i>...průměrná výnosnost <i>N</i>....doba životnosti investice <i>n</i>....jednotlivá léta životnosti <i>Z_n</i>...zisky z investice v jednotlivých letech <i>I_p</i>....průměrný zisk z investice za dobu její životnosti</p>	Investiční varianta s vyšší průměrnou výnosností je považována za vhodnější. Porovnáním s požadovanou minimální výnosností lze navíc zjistit, zda je investice pro podnik přijatelná. [6]
<i>Doba návratnosti</i>	Určuje počet let, za který se kapitálový výdaj zaplatí peněžními příjmy z investice.	$I = \sum_{i=1}^a (Z_n + O_n)$ <p><i>I</i>....doba návratnosti <i>Z_n</i>...zisky z investice v jednotlivých letech <i>O_n</i>..odpisy investice v jednotlivých letech</p>	Doba návratnosti je dána tím rokem životnosti projektu, v němž platí požadovaná rovnost. Čím je návratnost kratší, tím je investice příznivější.[6]
<i>Čistá současná hodnota</i>	Vyjadřuje rozdíl mezi aktualizovanou hodnotou peněžních příjmů z investice a aktualizovanou hodnotou kapitálových výdajů na investici.	$\check{C}SH = \sum_{n=1}^N P_n \frac{1}{(1+i)^n} - K$ <p><i>P_n</i>.....peněžní příjem v jednotlivých letech <i>i</i>.....požadovaná výnosnost (úrok) <i>n</i>.....jednotlivá léta životnosti <i>N</i>.....doba životnosti investice <i>K</i>.....kapitálový výdaj</p>	Investiční varianta, která má vyšší aktualizovanou hodnotu, je považována za výhodnější. Všechny varianty s čistou současnou hodnotou vyšší než 0 jsou přípustné (příjem alespoň ve výši úroku). [7]

<i>Vnitřní výnosové procento</i>	Úroková míra, při níž se současná hodnota peněžních příjmů z investice rovná kapitálovým výdajům na investici.	$\sum_{n=1}^N P_n \frac{1}{(1+i)^n} = K$ P _n ...peněžní příjem v jednotlivých letech i.....požadovaná výnosnost (úrok) n.....jednotlivá léta životnosti N....doba životnosti investice K....kapitálový výdaj	Vnitřní výnosové procento je taková úroková míra, při níž se čistá současná hodnota rovná nule. [6]
----------------------------------	--	---	---

5.5 Budoucí cash flow v oceňování podniku

Budoucí cash flow našel uplatnění i ve výpočtech tržní hodnoty podniku tzv. výnosovou metodou. Tato metoda je založena na diskontování volného cash flow (CF_v), který se vypočte z čistého očekávaného zisku podniku (EBIT) zvýšeného o odpisy (O) a sníženého o investice (I), s nimiž se počítá v příštích letech:

$$CF_v = EBIT (1 - D_s) + O - I$$

Počítá se obvykle 5 let, od 6. roku se počítá věčný výnos (věčná renta). Celková (tržní) hodnota podniku je dána součtem hodnoty diskontovaných volných peněžních toků za 5 let a současné hodnoty věčné renty v 5. roce. [3]

Budoucí cash flow se tak stal pevnou součástí metod pro hodnocení efektivnosti investic a metod pro oceňování podniku.

Metodika

Praktická část práce je zaměřena na samostatné sestavení výkazu cash flow. Její vyhotovení probíhalo ve společnosti s ručením omezeným podnikající v oblasti stavebnictví. Protože podnikem byly poskytnuty důvěrné informace a výkazy účetní závěrky, nepřejí si její majitelé zveřejnit skutečný název společnosti. Firma bude dále označována hypotetickým názvem Stavomont, s. r. o.

Pro porovnání jsou v příloze k nahlédnutí skutečné výkazy cash flow daného podniku (příloha 2, 3), výkazy zisku a ztráty a rozvahu si vedení společnosti zveřejnit nepřejí.

V další části práce jsou sestaveny výkazy cash flow za dílčí činnosti firmy, tj. obchodní a výrobní činnost. Vzhledem k tomu, že se vybraný podnik zabývá výrobní i obchodní činností, bylo možno analýzu obou činností provést v rámci jedné firmy. Pro rozdělení celkových položek ve výkazu cash flow sloužily jako podklad informace poskytnuté hlavním účetním podniku. Konkrétně se jednalo o roky 2002, 2003 a 2004 (údaje pro rok 2005 v době zpracování ještě nebyly k dispozici).

Datovou základnu pro vypracování tvořili:

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztráty,
- analytická evidence účetnictví (rozdělení na obchodní a výrobní činnost).

Postup práce:

- sestavení celkového cash flow pro sledované období,
- vykázání cash flow dle činností podniku, tzn. obchodní a výrobní činnost,
- analýza výsledků jednotlivých let,
- celkové shrnutí.

Bližší specifikace činností podniku:

- obchodní - firma má vlastní prodejnu, ve které realizuje prodej zboží i vlastních výrobků, přes obchodní úsek probíhají i generální dodávky staveb,
- výrobní - takto souhrnně budou označovány jak činnost výrobní, tak i montážní, kterou se firma zabývá především.

Rozdělení celkových položek výkazu na obě činnosti

Při rozdělení položky P. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období bylo při výpočtu vycházeno ze skutečnosti, že na každou z činností připadá právě polovina z počátečního stavu peněžních prostředků a ekvivalentů v každém roce. Je tomu tak proto, že ve vybraném podniku obě činnosti opravdu představují zhruba polovinu jejich výnosů. Stejný postup, tedy rozdělení částky na dvě poloviny, je aplikován i při rozpočítání následující položky Z. Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním.

Další položky výkazu cash flow jsou rozděleny následovně:

Hlavní účetní firmy vede účetnictví včetně analytické evidence v rozdělení na obě činnosti. Položek obchodní činnosti se vyskytuje v účetnictví podniku výrazně méně, než položek výrobní činnosti. Z tohoto důvodu mi byly poskytnuty právě údaje týkající se obchodní činnosti. Částka výrobní činnosti je pak vždy rozdílem celkové částky a částky obchodní činnosti.

Způsob výpočtu úroků a částek daně z příjmů právnických osob

Položky výkazu, které obsahují částky úroků (nákladových i výnosových), nebo položky obsahující částky daně z příjmů právnických osob jsou rozpočítány na obě činnosti tímto způsobem:

Vždy byl vypočítán dílčí peněžní tok z dané činnosti bez těchto částek. Pomocí jejich poměru byl pak každé z činností přiřazen určitý podíl úroků nebo daně z příjmů právnických osob.

Položky, které firma běžně nevykazuje (byly po všechny sledované roky nulové), nejsou v tabulkách výkazů uvedeny. Je to především pro větší přehlednost výkazů cash flow.

6. Vyjádření cash flow u vybraného podnikatelského subjektu dle jeho činností

6.1 Základní informace o firmě

Firma Stavomont, s. r. o. vznikla v prosinci roku 1993. Od svého založení se postupně rozrůstala a nyní zaměstnává 31 zaměstnanců, z toho 6 pracovníků THP a 25 montérů a výrobních dělníků, čímž se řadí mezi největší specializované firmy ve svém oboru v regionu. Konkrétně se firma specializuje na provádění montáže sádrokartonových konstrukcí, minerálních podhledových konstrukcí, hliníkových podhledů a lehkých stavebně montážních prací. Provádí též přímé generální dodávky staveb pro velké investory, ale neopomíjí ani investory drobné, tj. realizuje půdní vestavby na rodinných domcích, rekonstrukce stávajících objektů i drobné akce menšího rozsahu. Některé drobné komponenty pro montáž si firma vyrábí sama, jedná se především o spojovací prvky a nářadí pro provádění sádrokartonových konstrukcí.

6.2 Sestavení výkazu cash flow

Na prvním řádku označeném jako **P. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období** byla pro rok 2002 vykázána částka odpovídající Kč 1 167 652,23 (2003 -Kč 2 985 238,73; 2004 -Kč 3 137 593,45). Jedná se o položku, která byla v minulém roce (2001) konečným zůstatkem výkazu o peněžních tocích a zároveň je v tomto roce součtem počátečních zůstatků účtů 221 - Bankovní účty a 211 - Pokladna (tzn. i konečných zůstatků těchto účtů z roku 2001). Pokud by firma vykazovala peněžní ekvivalenty, přičetl by se navíc počáteční stav účtů účtové skupiny 25.

Další, hned následující důležitou položkou je **Z. Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním**. Tato částka tvořila v prvním sledovaném roce Kč 134 985,36 (2003 -Kč 103 949,28; 2004 -Kč 133 414,47) . Vypočítá se tak, že se sečte výsledek hospodaření z běžné činnosti a náklady spojené s platbou daně z příjmů. Ve výsledovce tuto položku také nalezneme pod názvem ****Výsledek hospodaření před zdaněním (protože firma sestavuje výkaz zisků a ztráty v druhovém členění, jedná se o součet položek *Provozní výsledek hospodaření, *Finanční výsledek hospodaření a položky XIII. Mimořádné výnosy sníženým o položku M. Mimořádné náklady) .

6.2.1 Provozní činnost

Z položky **A.1. Úpravy o nepeněžní operace** je zřejmé, že se jedná o součet samostatně vykazovaných položek A.1.1. až A.1.5. V tomto případě tato částka dosahovala výše Kč 112 153,25 (2003 - Kč 22 591,30; 2004 - Kč 45 585,35). Položka se dále dělí na:

A.1.1. Odpisy stálých aktiv, s výjimkou zůstatkové ceny prodaných stálých aktiv, odpis pohledávek, a dále umořování opravné položky k nabytému majetku -zde jsou zachyceny především pravidelné částky odpisů dlouhodobého majetku. Je zřejmé, že odpisy musí být vykazovány se znaménkem plus, protože i když jsou pro podnik nákladem, nejedná se o faktický úbytek peněžních prostředků, je tedy třeba je přičíst. Stejně je tomu tak i v případě odpisů pohledávek. Tato položka dále obsahuje zůstatkové ceny, případně pořizovací ceny fyzicky likvidovaného nebo darovaného dlouhodobého majetku, kromě případů prodeje dlouhodobého majetku. Nakonec ještě musí být zohledněny opravné položky: odpis aktivní opravné položky k nabytému majetku se vykáže se znaménkem plus, odpis pasivní opravné položky se znaménkem minus. Tato částka je zjištěna z účetnictví součtem stavů účtu 551 - Odpisy hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku a 546 - Odpisy pohledávek. Odpisy opravných položek nebyly ve společnosti zaznamenány. Částka pro rok 2002 dosahuje hodnoty Kč 13 865,- (pro rok 2003 - Kč 17 564,-; 2004 - Kč 31 887,-).

Položka **A.1.2. Změna stavu opravných položek, rezerv a změna zůstatků přechodných účtů aktiv a pasiv**, je v účetnictví podniku pro větší přehlednost podrobněji členěna na:

A.1.2.1. Změna stavu opravných položek - Vypočítá se jako rozdíl mezi konečným stavem opravných položek k majetkovým účtům a jejich stavem na počátku účetního období. Konkrétně se jedná o rozvahové účty 091 až 096. Přírůstek se označí znaménkem plus, úbytek naopak znaménkem minus. Ve společnosti Stavomont, s. r.o. tato změna tvořila Kč -36 000,- (2003 - změna nenastala; 2004 - Kč -6 000,-). Došlo tedy k úbytku opravných položek.

A.1.2.2. Změna stavu rezerv - Protože při navyšování rezerv vzniká podniku náklad, snižuje se tedy výsledek hospodaření, ale skutečný výdaj zatím nenastal. Proto se ke zvýšení rezerv musí přistupovat jako ke kladnému peněžnímu toku. Přírůstek se tedy přičte, úbytek odečte. Ve sledovaném podniku v tomto období podobné změny nenastaly.

A.1.2.3. Náklady příštích období - Jak už název napovídá, položka představuje změnu stavu účtu 381 - Náklady příštích období. Částku tedy lze zjistit jednoduše jako změnu stavu tohoto účtu. Ve sledovaném podniku tento rozdíl roku 2002 činil Kč 5 213,71 (2003 - Kč 15 698,25; 2004 - Kč 5 882,02).

A.1.2.4. Výdaje příštích období - Další ze změn stavů přechodných účtů se řídí stejnými pravidly, jako řádek předcházející. Sledujeme změnu stavu účtu 383 - Výdaje příštích období. Pro rok 2002 byla tato částka vypočtena ve výši Kč 13 456,62 (2003 - Kč -34 544,84; 2004 -Kč -25 833,16).

A.1.2.5. Výnosy příštích období - Opět sledujeme změnu stavu, tentokrát pro účet 384 - Výnosy příštích období. Ve sledovaných letech nebyla ve firmě Stavomont, s. r. o. žádná taková změna v účetnictví zaznamenána.

A.1.2.6. Příjmy příštích období - Změna stavu účtu 385 - Příjmy příštích období. Opět nebyla ve sledovaném období zachycena.

A.1.2.7. Změna stavu kurzových rozdílů - V této položce je firmou evidován rozdíl konečných stavů účtů 563 - Kurzové ztráty a 663 - Kurzové zisky. Vzhledem k tomu, že podnik i dnes obchoduje se zahraničním pouze zcela výjimečně, není tato položka zpravidla vykazována.

A.1.2.8. Změna stavu dohadných položek - V tomto řádku byl v minulosti firmou vykazován rozdíl účtů 388 - Dohadné účty aktivní a 389 - Dohadné účty pasivní. Současně s úpravou účetní legislativy, zmizela z účetnictví firmy i tato položka.

Následující položka **A.1.3. Zisk/ztráta z prodeje stálých aktiv** je opět firmou evidována podrobněji a to:

A.1.3.1. Zisk z prodeje stálých aktiv - Takto vykazovaná částka je zjišťována rozdílem stavu účtu 541 - Zůstatková cena prodaného DHM a DNM a účtu 641 - Tržby z prodeje DHM a DNM. Pokud by se jednalo o zisk z prodeje stálých aktiv, byl by vykázán se znaménkem mínus a naopak. Je tomu tak proto, aby se vyloučil vliv těchto transakcí na provozní činnost. V roce 2002 a 2004 v podniku tento pohyb nenastal, pro rok 2003 činil Kč -30 092,-.

A.1.3.2. Pořizovací cena prodaných finančních investic - Zde se jedná o obdobný případ, ovšem aplikovaný na finanční investice. Tentokrát je tedy zjišťován rozdíl stavu účtu 561 - Prodané cenné papíry a podíly a účtu 661 - Tržby z prodeje cenných papírů a

podílů. Ostatní pravidla pro vykázání položky zůstávají stejná jako v předcházejícím případě. Tato účetní operace nebyla ve sledovaném období firmou Stavomont, s. r. o. zaznamenána.

V dalším řádku nazvaném **A.1.4. Výnosy z dividend a podílů na zisku s výjimkou investičních fondů** je evidována částka těchto operací, která vychází z konečného stavu účtu 665 - Výnosy z DFM. Tyto účetní transakce opět ve firmě v daném období nenastaly.

Poslední položka úprav o nepeněžní operace je **A.1.5. Vyúčtované nákladové úroky s výjimkou kapitalizovaných úroků a vyúčtované výnosové úroky**. Zde je peněžní tok upravován ještě o úroky, přičemž platí základní pravidlo, že výnosové úroky jsou odečítány a nákladové přičítány. Je tomu tak proto, že s nimi bude počítáno později a do příslušné kategorie nepatří, musí být tedy vyloučeny. Dále do této skupiny nespádají kapitalizované úroky, tzn. úroky spojené s pořízením dlouhodobého majetku, ty sem vůbec nebudou zahrnuty. V případě firmy Stavomont, s. r. o. musí být k peněžnímu toku ještě přičtena částka Kč 115 617,92 (2003 - Kč 53 965,89; 2004 - Kč 39 649,49).

První součtový řádek je nazván **A.* Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, změnami pracovního kapitálu a mimořádnými položkami**, a v případě firmy Stavomont, s. r. o. bude dosahovat Kč 247 138,61 (2003 - Kč 126 540,58; 2004 - Kč 178 999,82). Jeho výpočet lze zobecnit jako **A.* = Z. + A.1.**

Řádek **A. 2. Změna potřeby pracovního kapitálu** (2002 - Kč 1 823 913,81; 2003 - Kč 152 343,03; 2004 - Kč -1 657 752,29) je opět tvořen součtem, tentokrát se jedná o položky:

A.2.1. Změna stavu pohledávek z provozní činnosti - Jedná se o změnu stavu krátkodobých i dlouhodobých pohledávek z provozní činnosti mezi minulým a sledovaným účetním obdobím. Jde tedy konkrétně o účty celé účtové skupiny 31 - Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé), 35 - Pohledávky za společníky a účastníky skružení a členů družstva (kromě účtu 353 vztahujícího se k finanční činnosti) a dále účty jiných pohledávek, tzn. 335 - Pohledávky za zaměstnanci, 375 - Pohledávky z emitovaných dluhopisů a 378 - Jiné pohledávky. Navíc je třeba zdůraznit opět pohled peněžních toků, tj. přírůstek pohledávek snižuje peněžní toky, jejich úbytek naopak zvyšuje. Ve firmě Stavomont, s. r. o. došlo v roce 2002 k nárůstu stavu pohledávek z provozní činnosti a to o Kč -258 487,81 (2003 - úbytek Kč 493 089,87; 2004 - přírůstek Kč -3 350 524,76).

A.2.2. Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti - V této položce je evidována změna stavu provozních krátkodobých závazků opět v porovnání s minulým účetním obdobím. Sledují se zde účty třídy 32 - Krátkodobé závazky, 33 - Zúčtování se zaměstnanci a institucemi (je vyloučen účet 335 - Pohledávky za zaměstnanci), dále pak závazky vůči státu (účty 341 - Daň z příjmů a 342 - Ostatní přímé daně), účty 361 - Závazky k podnikům s rozhodujícím vlivem, 362 - Závazky k podnikům s podstatným vlivem a 379 - Jiné závazky. Pohled peněžních toků musí být respektován tím, že přírůstek závazků je přičítán (jedná se o přírůstek peněžních prostředků) a úbytek závazků je odečítán (snížení stavu peněžních prostředků). Ve sledovaném podniku došlo v roce 2002 k navýšení závazků o Kč 2 491 982,85 (2003 - Kč 519 859,57; 2004 - Kč 402 382,17).

A.2.3. Změna stavu zásob - Při výpočtu této položky je vycházeno ze změn stavů účtů 112 - Materiál na skladě, 121 - Nedokončená výroba, 122 - Polotovary, 123 - Výrobky, 124 - Zvířata, 132 - Zboží na skladě a v prodejnách a 139 - Zboží na cestě. Přírůstek zásob je označován znaménkem mínus (úbytek peněžních prostředků), úbytek zásob znaménkem plus (přírůstek peněžních prostředků). Ve sledované firmě došlo v roce 2002 k přírůstku zásob ve výši Kč -400 581,23 (2003 - přírůstek Kč -860 606,41; 2004 - úbytek Kč 1 290 390,30).

A.2.4. Změna stavu krátkodobého finančního majetku - V této položce je společností evidována změna stavů na účtech skupiny 25 -Krátkodobý finanční majetek. Vykazuje se pouze v případě, že tato změna stavu není již zahrnuta v peněžních ekvivalentech v rámci položky P. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období.

Další součtovou položku označovanou jako **A.** Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořádnými položkami**, lze zapsat obecně:

$$A.** = A.* + A.2.$$

Po provedení výpočtu je tedy vykázána celková částka Kč 2 080 052,42 (2003 - Kč 278 883,61; 2004 - Kč -1 478 752,47).

Další vykazovanou položku je **A.3. Výdaje z plateb úroků s výjimkou kapitalizovaných úroků**. Na rozdíl od nákladového účtu 562 - Úroky se zde však jedná pouze o úroky, které byly skutečně uhrazeny. Základním východiskem pro toto zjištění musí být tedy výpisy z bankových účtů. Tato položka se logicky musí vykázat se znaménkem mínus, jelikož se jedná o úbytek peněžních prostředků. Ve sledované firmě

byla tato částka pro rok 2002 vypočítána ve výši Kč –123 970,- (2003 - Kč –60 394,-; 2004 - Kč –42 000,-).

Řádek **A.4. Přijaté úroky s výjimkou podniků s investiční činností** naopak zahrnuje údaje o úrocích výnosových zobrazovaných v účetnictví na účtu 662 - Úroky. Opět se zde ovšem jedná pouze o úroky skutečně přijaté, budou tedy vykázány se znaménkem plus, protože se jedná o skutečný přírůstek peněžních prostředků a opět je vycházeno z výpisů z bankových účtů. Celková částka ve sledovaném období dosahovala Kč 8 352,08 (2003 - Kč 6 428,11; 2004 - Kč 2 350,51).

Při zjišťování výše další položky **A.5. Zaplacená daň z příjmu za běžnou činnost a za doměrky daně za minulá období** je údaj čerpán opět z účetnictví a to z účtu 341 - Daň z příjmu. Firma Stavomont, s. r. o. v roce 2002 zaplatila daň z příjmů právnických osob ve výši Kč –36 000,- (2003 - Kč –29 450,-; 2004 - Kč –28 000,-). Protože se jedná o úbytek peněžních prostředků, musí být částka odečtena, tedy vykázána se znaménkem mínus.

Poslední položkou provozní činnosti vykazovanou firmou Stavomont, s. r. o. je řádek **A.6. Příjmy a výdaje spojené s mimořádnými účetními případy tvořící mimořádný výsledek hospodaření**. Tato částka je zjišťována prostřednictvím skupin 58 - Mimořádné náklady a 68 - Mimořádné výnosy v účetnictví, musí se však opět jednat pouze o částky skutečně uhrazené. Celková částka ve firmě dosahovala výše Kč 1 287,- (2003 - Kč 5 787,-; 2004 - nebylo zaznamenáno).

Nyní již může být přistoupeno k výpočtu položky **A.*** Čistý peněžní tok z provozní činnosti**. Součet je vytvořen následujícím způsobem:

$$A.*** = A.** + A.3. + A.4. + A.5. + A.6.$$

Společnost Stavomont, s. r. o. vytvořila v roce 2002 kladný peněžní tok z provozní činnosti ve výši Kč 1 929 721,50 (2003 - Kč 201 254,72; 2004 - Kč –1 546 401,96).

6.2.2 Investiční činnost

První položkou peněžních toků z investiční činnosti je **B.1. Výdaje spojené s pořízením stálých aktiv**. Jedná se především o výdaje spojené s nákupem, vytvořením vlastní činností, nebo také o poskytnutí půjček a úvěrů charakteru finančních investic. Tato částka je vždy uvedena se znaménkem mínus, protože se jedná o skutečný úbytek

peněžních prostředků. Její výše je zjištěna z rozvahy jako rozdíl stavu stálých aktiv mezi běžným (netto) a minulým obdobím. Dále je přičten konečný stav účtu 551 - Odpisy DHM a DNM, konečný stav účtu 541 - Zůstatková cena prodaného DHM a DNM a účtu 561 - Prodané cenné papíry a podíly. Výsledek je ještě upraven o změnu stavu konečných zůstatků účtů opravných položek k dlouhodobému majetku (091 až 096). Výše uvedený postup je označován jako tzv. brutto způsob. Další možností jak vypočítat tuto částku je tzv. netto způsob, u kterého se vykáží skutečné výdaje spojené s pořízením dlouhodobého majetku. Důležité však je, že oběma výpočty musíme dojít ke stejnému výsledku. V roce 2002 dosahovaly tyto výdaje ve sledované firmě Kč -112 135,- (2003 - Kč -83 000,-; 2004 - Kč -296 866,25).

Druhou položkou investiční činnosti je **B.2. Příjmy z prodeje stálých aktiv**. Sem budou zahrnuty zejména tržby z prodeje stálých aktiv, které jsou zjišťovány na účtu 641 - Tržby z prodeje DNM a DHM a z účtu 661 - Tržby z prodeje cenných papírů a podílů. Je zde ještě třeba podotknout, že případné investiční pohledávky by bylo třeba odečíst. Ve sledované firmě k takové účetní operaci v roce 2002 a 2004 nedošlo. Roku 2003 tento příjem dosahoval Kč 34 100,-.

Poslední částí peněžních toků z investiční činnosti je položka **B.3. Půjčky a úvěry spřízněným osobám**, ve které jsou zachyceny pohledávky za těmito osobami. Spřízněnou osobou ve vztahu k vykazující účetní jednotce se pro účely Českého účetního standardu pro podnikatele č. 023 - Přehled o peněžních tocích rozumí:

- a) účetní jednotky, které společně s vykazující účetní jednotkou tvoří konsolidační celek,
- b) společníci a akcionáři, event. osoby blízké těmto společníkům a akcionářům, kteří přímo nebo nepřímo mohou uplatňovat podstatný nebo rozhodující vliv u vykazující účetní jednotky,
- c) členové statutárních, dozorčích a řídicích orgánů a osoby blízké těmto osobám,
- d) podniky, ve kterých osoby uvedené v písm. b) a c) tohoto odstavce mají podstatný nebo rozhodující vliv,
- e) účetní jednotky, které mají společného člena vrcholového řízení s vykazující účetní jednotkou.

Ve firmě Stavomont, s. r. o. k žádným takovým transakcím zatím nedošlo.

Nyní jsou vypočítány všechny dílčí položky investiční činnosti, lze tedy určit celkový **B.*** Čistý peněžní tok z investiční činnosti**. Obecně je možné výpočet zapsat:

$$\mathbf{B.*** = B.1. + B.2. + B.3.}$$

Pro rok 2002 byla hodnota peněžního toku z investiční činnosti Kč -112 135,- (2003 - Kč -48 900,-; 2004 - Kč -296 866,25).

6.2.3 Finanční činnost

Peněžní toky z finanční činnosti zahrnují především položky týkající se změn vlastního jmění podniku. Jelikož ve společnosti Stavomont, s. r. o. žádné takové změny nenastaly, je i celý peněžní tok z finanční činnosti po všechny tři sledované roky roven nule. Pokud by se zde však přesto nějaké položky vyskytly, byly by členěny takto:

C.1. Změna stavu dlouhodobých, popř. krátkodobých závazků. Jedná se především o závazky z titulu půjček, úvěrů, finančního leasingu včetně úvěrů a půjček k účetním jednotkám v rámci konsolidačního celku a k ostatním spřízněným osobám s výjimkou závazků z pořízení dlouhodobého majetku (ty náležejí do investiční činnosti v rámci položky B.1.).

C.2. Dopady změn vlastního jmění na peněžní prostředky, tato součtová položka je dále členěna na následující řádky:

C.2.1. Zvýšení peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů z titulu zvýšení základního jmění - Údaj je zjišťován z obratu stran Dal účtů ve skupině 41 - Základní kapitál a kapitálové fondy, a dále je upraven o pohledávky vztahující se k finanční činnosti, především pak o stav účtu 353 - Pohledávky za upsaný základní kapitál. Musí se tedy opět jednat o skutečný přírůstek peněžních prostředků.

C.2.2. Vyplacení podílu na vlastním jmění společníkům - Tato částka nabývá vždy záporné hodnoty, neboť se jedná o faktický úbytek peněžních prostředků. Jedná se o snížení stavu finančních závazků spojených se snížením vlastního kapitálu.

C.2.3. Peněžní dary a dotace do vlastního jmění a další vklady peněžních prostředků společníků a akcionářů - Nastává přesně opačná situace, než v předchozím případě. Jelikož se jedná o skutečný přírůstek peněžních prostředků, bude tato položka vždy vykázána se znaménkem plus. Údaje čerpáme zejména z účtu 413 - Ostatní kapitálové fondy (z obratu strany Dal).

C.2.4. Úhrada ztráty společníky - Položka bude vykazována vždy kladná, údaj je zjišťován především z účtu 354 - Pohledávky za společníky při úhradě ztráty.

C.2.5. Přímé platby na vrub fondů - V tomto případě se jedná o čerpání peněžních prostředků z fondů vytvořených účetní jednotkou k různým účelům (např. sociální fond). Pokud dojde k výplatě z nich, ve výkazu cash flow se tato operace projeví se znaménkem mínus (nastal faktický výdaj, ale chybí v nákladech). Částka bude zjišťována z obratu strany Má dátí účtů skupiny 42 - Fondy ze zisku a převedené hospodářské výsledky.

C.2.6. Vyplacené dividendy nebo podíly na zisku včetně zaplacené srážkové daně - Položka bude vykázána se znaménkem mínus, jedná se však pouze o skutečně vyplacené dividendy a podíly na zisku. Na předepsané neuhrazené závazky se nebere ohled.

V posledním řádku položek finanční činnosti nalezneme **C.3. Přijaté dividendy a podíly s výjimkou podniků s investiční činností** - Bude zde vykazovány skutečně přijaté platby z titulu přijatých dividend a podílů na zisku od společností, které účetní jednotka vlastní.

Celkový součet **C.*** Čistý peněžní tok z finanční činnosti** by se počítal obdobně, jako předchozí peněžní toky z jednotlivých činností:

$$C.*** = C.1. + C.2. + C.3.$$

Po vyčíslení čistých peněžních toků ze všech tří dílčích oblastí výkazu cash flow, může být vypočítána položka **F. Čisté zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků**. Výpočet této hodnoty v obecném tvaru lze vyjádřit jako:

$$F. = A.*** + B.*** + C.***$$

V roce 2002 je podniku Stavomont, s. r. o. tato částka ve výši Kč 1 817 586,50 (2003 - Kč 152 354,72; 2004 - Kč -1 843 268,21).

Celkový konečný stav peněžních prostředků je nakonec vypočítán na posledním řádku výkazu cash flow **R. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci období**. Při výpočtu je postupováno podle vzorce:

$$R. = P. + F.$$

Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů tedy na konci roku 2002 ve firmě Stavomont, s. r. o. dosahoval výše Kč 2 985 238,73 (2003 - Kč 3 137 593,46; 2004 -Kč 1 294 325,24).

Výkazy cash flow

Označení	Název řádku	Rok		
		2002	2003	2004
P.	Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku úč. období	1 167 652,23	2 985 238,73	3 137 593,45
Z.	Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním	134 985,36	103 949,28	133 414,47
A.1.	Úpravy o nepeněžní operace	112 153,25	22 591,30	45 585,35
A.1.1.	Odpis st. aktiv, s výj. zůst. ceny prod. aktiv, odpis pohled., umoř. opr. pol.	13 865,00	17 564,00	31 887,00
A.1.2.1.	Změna stavu opravných položek	-36 000,00	0,00	-6 000,00
A.1.2.3.	Náklady příštích období	5 213,71	15 698,25	5 882,02
A.1.2.4.	Výdaje příštích období	13 456,62	-34 544,84	-25 833,16
A.1.3.1.	Zisk z prodeje stálých aktiv	0,00	-30 092,00	0,00
A.1.5.	Vyúčtované nákladové úroky s výj. kapital. úroků a vyúčt. výnosové úroky	115 617,92	53 965,89	39 649,49
A.*	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdan., změnami prac. kapitálu a mimoř. položek	247 138,61	126 540,58	178 999,82
A.2.	Změna potřeby pracovního kapitálu	1 832 913,81	152 343,03	-1 657 752,29
A.2.1.	Změna stavu pohledávek z provozní činnosti	-258 487,81	493 089,87	-3 350 524,76
A.2.2.	Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti	2 491 982,85	519 859,57	402 382,17
A.2.3.	Změna stavu zásob	-400 581,23	-860 606,41	1 290 390,30
A.**	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořádnými položkami	2 080 052,42	278 883,61	-1 478 752,47
A.3.	Výdaje z plateb úroků s výjimkou kapitalizovaných úroků	-123 970,00	-60 394,00	-42 000,00
A.4.	Přijaté úroky s výjimkou podniků s investiční činností	8 352,08	6 428,11	2 350,51
A.5.	Zaplacená daň z příjmu za běžnou činnost a za doměrky daně za min. obd.	-36 000,00	-29 450,00	-28 000,00
A.6.	Příjmy a výdaje spojené s mimoř. účet. případy tvořící mimoř. hosp. výsl.	1 287,00	5 787,00	0,00
A.***	Čistý peněžní tok z provozní činnosti	1 929 721,50	201 254,72	-1 546 401,96
B.1.	Výdaje spojené s pořízením stálých aktiv	-112 135,00	-83 000,00	-296 866,25
B.2.	Příjmy z prodeje stálých aktiv	0,00	34 100,00	0,00
B.***	Čistý peněžní tok z investiční činnosti	-112 135,00	-48 900,00	-296 866,25
C.***	Čistý peněžní tok z finanční činnosti	0,00	0,00	0,00
F.	Čisté zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků	1 817 586,50	152 354,72	-1 843 268,21
R.	Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci období	2 985 238,73	3 137 593,46	1 294 325,24

6.3 Výkazy cash flow z obchodní činnosti

V roce 2002 činil **P. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období** z obchodní činnosti Kč 583 826,12 (2003 - Kč 1 492 619,37; 2004 - Kč 1 568 796,73) , což představuje také řádek R. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci období roku 2002 (příp. 2003, 2004).

Z. Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním činil ve sledovaném období z obchodní činnosti Kč 67 492,68 (2003 - Kč 51 974,64; 2004 - Kč 66 707,24).

Součtová položka **A.1. Úpravy o nepeněžní operace** dosahuje výše Kč 9 442,16 (2003 - Kč 41 714,33; 2004 - Kč 54 614,51).

V podrobnějším členění jsou vykázány částky:

A.1.1. Odpisy stálých aktiv s výjimkou zůstatkové ceny prodaných stálých aktiv činily ve sledovaném období Kč 6 517,- (2003 - Kč 8 306,-; 2004 - Kč 15 083,-).

A.1.2.1. Změna stavu opravných položek. V roce 2002 došlo ke snížení opravných položek ve výši Kč -12 000,- (2003 - nedošlo ke změně; 2004 - Kč -6 000,-).

A.1.2.3. Náklady příštích období dosahovaly výše Kč 5 213,- (2003 - Kč 15 698,25; 2004 - Kč 5 882,02). Ve sledovaném období tedy docházelo v obchodní činnosti k nárůstu nákladů příštích období.

A.1.2.4. Výdaje příštích období. Změna stavu tohoto účtu nastala pouze v roce 2003 a to v částce Kč -4 544,84. V ostatních letech nebyla žádná změna této položky zaznamenána.

A.1.3.1. Zisk z prodeje stálých aktiv byl dosažen opět pouze v roce 2003 a to ve výši Kč -30 092,- .

A.1.5. Vyúčtované nákladové úroky s výjimkou kapitalizovaných úroků a vyúčtované výnosové úroky činily v roce 2002 Kč 9 711,90 (2003 - Kč 52 346,92; 2004 - Kč 39 649,49).

Součtový řádek **A.* Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, změnami pracovního kapitálu a mimořádnými položkami** byl tvořen Kč 76 934,84 (2003 - Kč 93 688,97; 2004 - Kč 121 321,75).

Položka **A.2. Změna potřeby pracovního kapitálu** byla vykázána v roce 2002 ve výši Kč 141 221,68 (2003 - Kč 247 264,66; 2004 - Kč 172 455,32). Podrobněji v následujícím členění:

A.2.1. Změna stavu pohledávek z provozní činnosti. V roce 2002 se jednalo se o přírůstek pohledávek z provozní činnosti v celkové hodnotě Kč -26 904,19 (2003 - úbytek pohledávek Kč 138 065,16; 2004 - Kč 51 624,-).

A.2.2. Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti, zde v roce 2002 došlo ve firmě k navýšení krátkodobých závazků Kč 296 779,07 (2003 - Kč 93 574,72; 2004 - Kč 82 249,07).

A.2.3. Změna stavu zásob měla v jednotlivých letech různý vývoj. Roku 2002 došlo ke zvýšení stavu zásob Kč -128 653,20, v letech následujících docházelo k jejich úbytku (2003 - Kč 15 624,78; 2004 - Kč 38 582,25).

Další součtová položka **A.** Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořádnými položkami,** tedy z obchodní činnosti firmy dosahovala v roce 2002 výše Kč 218 156,52 (2003 - Kč 340 953,63; 2004 - Kč 293 777,07).

Skutečně zaplacené nákladové úroky evidované pod položkou **A.3. Výdaje z plateb úroků s výjimkou kapitalizovaných úroků** činily ve sledovaném období v podniku Kč -10 413,48 (2003 - Kč -58 582,18; 2004 - Kč -42 000).

Naopak, skutečně přijaté úroky **A.4. Přijaté úroky s výjimkou podniků s investiční činností** dosahovaly výše Kč 701,58 (2003 - Kč 6 235,26; 2004 - Kč 2 350,51).

A.5. Zaplacená daň z příjmu za běžnou činnost a za doměrky daně za minulá období. Rozpočtená daň (viz metodika) připadá na obchodní činnost v roce 2002 v podílu Kč -3 024,- (2003 - Kč -28 566,50; 2004 - Kč -28 000,-).

Poslední složkou peněžních toků z provozní činnosti byla **A.6. Příjmy a výdaje spojené s mimořádnými účetními případy tvořící mimořádný výsledek hospodaření.** Mimořádná účetní operace byla podnikem Stavomont s. r. o. v obchodní činnosti zaznamenána pouze v roce 2002 a to ve výši Kč 1 287,-.

Po sečtení všech příslušných částek je vypočítán výsledný **A.*** Čistý peněžní tok z provozní činnosti,** který v roce 2002 dosahuje Kč 206 707,62 (2003 - Kč 260 040,21; 2004 - Kč 226 127,58).

Firma Stavomont, s. r. o. vykazovala ve sledovaném období z investiční činnosti tyto položky:

B.1. Výdaje spojené s pořízením stálých aktiv, které dosahovaly v obchodní činnosti v roce 2002 výše Kč –92 584,40 (2003 - Kč –32 370,-; 2004 - Kč –45 580,-).

B.2. Příjmy z prodeje stálých aktiv. Tuto transakci zaznamenal obchodní úsek firmy pouze v roce 2003, činila Kč 34 100,-.

Další položky investiční činnosti nebyly podnikem ve sledovaném období zaznamenány. Může být tedy vypočítán celkový **B.*** Čistý peněžní tok z investiční činnosti**, který byl v roce 2002 záporný a to Kč –92 584,40 (2003 - kladný peněžní tok ve výši Kč 1 730,-; 2004 - Kč –45 580,-).

Položky finanční činnosti se ve firmě Stavomont, s. r. o. běžně nevyskytují.

Nyní jsou již k dispozici všechny podklady pro výpočet položky **F. Čisté zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků**. V roce 2002 byla ve sledované firmě tato částka z obchodní činnosti zaznamenána v hodnotě Kč 114 123,22 (2003 - Kč 261 770,21; 2004 - Kč 180 547,58).

R. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci období tedy dosahuje Kč 697 949,34 (2003 - Kč 1 754 389,58; 2004 - Kč 1 749 344,30).

Výkazy cash flow z obchodní činnosti

Označení	Název řádku	Rok		
		2002	2003	2004
P.	Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku úč. období	583 826,12	1 492 619,37	1 568 796,73
Z.	Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním	67 492,68	51 974,64	66 707,24
A.1.	Úpravy o nepeněžní operace	9 442,16	41 714,33	54 614,51
A.1.1.	Odpis st. aktiv, s výj. zůst. ceny prod. aktiv, odpis pohled., umoř. opr. pol.	6 517,00	8 306,00	15 083,00
A.1.2.1.	Změna stavu opravných položek	-12 000,00	0,00	-6 000,00
A.1.2.3.	Náklady příštích období	5 213,71	15 698,25	5 882,02
A.1.2.4.	Výdaje příštích období	0,00	-4 544,84	0,00
A.1.3.1.	Zisk z prodeje stálých aktiv	0,00	-30 092,00	0,00
A.1.5.	Vyúčtované nákladové úroky s výj. kapital. úroků a vyúčt. výnosové úroky	9 711,90	52 346,92	39 649,49
A.*	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdan., změnami prac. kapitálu a mimoř. položek	76 934,84	93 688,97	121 321,75
A.2.	Změna potřeby pracovního kapitálu	141 221,68	247 264,66	172 455,32
A.2.1.	Změna stavu pohledávek z provozní činnosti	-26 904,19	138 065,16	51 624,00
A.2.2.	Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti	296 779,07	93 574,72	82 249,07
A.2.3.	Změna stavu zásob	-128 653,20	15 624,78	38 582,25
A.**	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořádnými položkami	218 156,52	340 953,63	293 777,07
A.3.	Výdaje z plateb úroků s výjimkou kapitalizovaných úroků	-10 413,48	-58 582,18	-42 000,00
A.4.	Přijaté úroky s výjimkou podniků s investiční činností	701,58	6 235,26	2 350,51
A.5.	Zaplacená daň z příjmu za běžnou činnost a za doměrky daně za min. obd.	-3 024,00	-28 566,50	-28 000,00
A.6.	Příjmy a výdaje spojené s mimoř. účet. případy tvořící mimoř. hosp. výsl.	1 287,00	0,00	0,00
A.***	Čistý peněžní tok z provozní činnosti	206 707,62	260 040,21	226 127,58
B.1.	Výdaje spojené s pořízením stálých aktiv	-92 584,40	-32 370,00	-45 580,00
B.2.	Příjmy z prodeje stálých aktiv	0,00	34 100,00	0,00
B.***	Čistý peněžní tok z investiční činnosti	-92 584,40	1 730,00	-45 580,00
C.***	Čistý peněžní tok z finanční činnosti	0,00	0,00	0,00
F.	Čisté zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků	114 123,22	261 770,21	180 547,58
R.	Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci období	697 949,34	1 754 389,58	1 749 344,30

6.4 Výkazy cash flow z výrobní činnosti

P. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období činil v roce 2002 z výrobní činnosti Kč 583 826,12 (2003 - Kč 1 492 619,37 ; 2004 - Kč 1 568 796,73).

Hodnota **Z. Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním** získaná ve výkazu zisků a ztráty činila Kč 67 492,68 (2003 - Kč 51 974,64 ; 2004 - Kč 66 707,24).

Položka **A.1. Úpravy o nepeněžní operace** tvořila ve výrobní činnosti firmy v roce 2002 Kč 102 711,09 (2003 - Kč -19 123,03 ; 2004 - Kč -9 029,16). Jednotlivé položky byly vykázány v následujícím členění:

A.1.1. Odpisy stálých aktiv s výjimkou zůstatkové ceny prodaných stálých aktiv byly zaznamenány ve výši Kč 7 348,- (2003 - Kč 9 258,-; 2004 - Kč 16 804,-).

A.1.2.1. Změna stavu opravných položek, ve výrobní činnosti nastal pohyb stavu opravných položek pouze v roce 2002, jednalo se o úbytek Kč -24 000,-.

A.1.2.4. Výdaje příštích období, tato přechodná položka byla evidována v činnosti výrobní pro rok 2002 v hodnotě Kč 13 456,62 (2003 - nastal naopak úbytek Kč -30 000,-; 2004 - Kč -25 833,16).

A.1.5. Vyúčtované nákladové úroky s výjimkou kapitalizovaných úroků a vyúčtované výnosové úroky byly zaplacený z výrobní činnosti v procentním podílu pro rok 2002 Kč 105 906,02 (2003 - Kč 1 618,97; 2004 - nulový podíl). Zde v roce 2004 nastává situace, kdy při přepočtu procentním podílem vyjde z výrobní činnosti ztráta, je jí tudíž přiřazeno i 0 % z částky úroků. Nulový podíl pak budou mít i další rozpočítávané položky, konkrétně A.3., A.4. a A.5.

Nyní již může být vytvořen součtový řádek **A.* Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, změnami pracovního kapitálu a mimořádnými položkami**. Celkový součet bude činit Kč 170 203,77 (2003 - Kč 32 851,61; 2004 - Kč 57 678,08).

Následně je vypočítána položka **A.2. Změna potřeby pracovního kapitálu**, která po sečtení dílčích položek tvoří v roce 2002 kladný peněžní tok ve výši Kč 1 691 692,13, v dalších letech však nastává zcela opačná situace, tj. výrobní činnost se dostává do červených čísel a to v roce 2003 - Kč -94 921,63; 2004 - Kč -1 830 207,61.

Byly sečteny údaje:

A.2.1. Změna stavu pohledávek z provozní činnosti. Vývoj této položky byl ve sledovaném období značný, v roce 2002 došlo k mírnějšímu nárůstu pohledávek v hodnotě Kč –231 583,62, v roce 2003 byly podniku splaceny pohledávky za Kč 355 024,71. Naopak v roce 2004 opět došlo k nárůstu pohledávek, tentokrát velmi výraznému a to v hodnotě Kč –3 402 148,76.

A.2.2. Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti, v roce 2002 měl podnik velkou výši závazků a to Kč 2 195 203,78, v dalších letech již dosahovaly značně nižší úrovně 2003 - Kč 426 284,85; 2004 - Kč 320 133,10).

A.2.3. Změna stavu zásob, ve sledovaném období došlo ve výrobní činnosti nejprve k přírůstku zásob, tzn. 2002 - Kč –271 928,03, 2003 - Kč –876 231,19, v roce 2004 zásoby výrazně ubyly a to v hodnotě Kč 1 251 808,05.

Nyní může být vytvořena součtová položka **A.** Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořádnými položkami.** Po jejím vypočítání je vykázáno pro rok 2002 Kč 1 861 895,90 (2003 - Kč –62 070,02; 2004 - Kč –1 772 529,54).

Řádek **A.3. Výdaje z plateb úroků s výjimkou kapitalizovaných úroků** byl vykázán v roce 2002 ve výši Kč –113 556,52 (2003 - Kč –1 811,82; 2004 - 0).

Položka **A.4. Přijaté úroky s výjimkou podniků s investiční činností** byla zaznamenána v hodnotě Kč 7 650,50 (2003 - Kč 192,85; 2004 - 0).

Další hodnota **A.5. Zaplacená daň z příjmu za běžnou činnost a za doměrky daně za minulá období** činila ve sledovaném období v roce 2002 Kč –32 976,- (2003 - Kč –883,50; 2004 - 0).

A.6. Příjmy a výdaje spojené s mimořádnými účetními případy tvořící mimořádný výsledek hospodaření. K mimořádnému účetnímu případu v rámci výrobní činnosti firmy došlo ve sledovaném období pouze v roce 2003 a to Kč 5 787,-.

Celkový peněžní tok z provozní činnosti vykázaný v položce **A.*** Čistý peněžní tok z provozní činnosti** tedy v roce 2002 činil Kč 1 723 013,88 (2003 - Kč –58 785,49; 2004 - Kč –1 772 529,54).

V roce 2002 byl ve výrobní činnosti firmy v rámci investiční činnosti zaznamenán peněžní tok pouze v rámci jediné položky **B.1. Výdaje spojené s pořízením stálých aktiv.** Tento výdaj činil Kč –19 550,60 (2003 - Kč –50 630,-; 2004 - Kč –251 286,25).

Celkový peněžní tok **B.*** Čistý peněžní tok z investiční činnosti** bude dosahovat pro rok 2002 částky Kč –19 550,60 (2003 - Kč –50 630,-; 2004 - Kč –251 286,25).

Ani ve výrobní činnosti firmy nebyly ve sledovaném období zaznamenány žádné peněžní toky z finanční činnosti.

Po výpočtu všech tří dílčích peněžních toků je vypočítáno **F. Čisté zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků**. Tato změna tvořila v roce 2002 ve výrobní činnosti podniku přírůstek v hodnotě Kč 1 703 463,28, v letech dalších bylo již však dosaženo záporného peněžního toku, tj. 2003 - Kč –109 415,49; 2004 - Kč –2 023 815,79.

Po výpočtu položky **R. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci období** bude vykázána v roce 2002 částka Kč 2 287 289,40, v dalších letech pak 2003 - Kč 1 383 203,88 a 2004 - Kč –455 019,06.

Výkazy cash flow z výrobní činnosti

Označení	Název řádku	Rok		
		2002	2003	2004
P.	Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku úč. období	583 826,12	1 492 619,37	1 568 796,73
Z.	Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním	67 492,68	51 974,64	66 707,24
A.1.	Úpravy o nepeněžní operace	102 711,09	-19 123,03	-9 029,16
A.1.1.	Odpis st. aktiv, s výj. zůst. ceny prod. aktiv, odpis pohled., umoř. opr. pol.	7 348,00	9 258,00	16 804,00
A.1.2.1.	Změna stavu opravných položek	-24 000,00	0,00	0,00
A.1.2.3.	Náklady příštích období	0,00	0,00	0,00
A.1.2.4.	Výdaje příštích období	13 456,62	-30 000,00	-25 833,16
A.1.3.1.	Zisk z prodeje stálých aktiv	0,00	0,00	0,00
A.1.5.	Vyúčtované nákladové úroky s výj. kapital. úroků a vyúčt. výnosové úroky	105 906,02	1 618,97	0,00
A.*	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdan., změnami prac. kapitálu a mimoř. položek	170 203,77	32 851,61	57 678,08
A.2.	Změna potřeby pracovního kapitálu	1 691 692,13	-94 921,63	-1 830 207,61
A.2.1.	Změna stavu pohledávek z provozní činnosti	-231 583,62	355 024,71	-3 402 148,76
A.2.2.	Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti	2 195 203,78	426 284,85	320 133,10
A.2.3.	Změna stavu zásob	-271 928,03	-876 231,19	1 251 808,05
A.**	Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořádnými položkami	1 861 895,90	-62 070,02	-1 772 529,54
A.3.	Výdaje z plateb úroků s výjimkou kapitalizovaných úroků	-113 556,52	-1 811,82	0,00
A.4.	Přijaté úroky s výjimkou podniků s investiční činností	7 650,50	192,85	0,00
A.5.	Zaplacená daň z příjmu za běžnou činnost a za doměrky daně za min. obd.	-32 976,00	-883,50	0,00
A.6.	Příjmy a výdaje spojené s mimoř. účet. případy tvořící mimoř. hosp. výsl.	0,00	5 787,00	0,00
A.***	Čistý peněžní tok z provozní činnosti	1 723 013,88	-58 785,49	-1 772 529,54
B.1.	Výdaje spojené s pořízením stálých aktiv	-19 550,60	-50 630,00	-251 286,25
B.2.	Příjmy z prodeje stálých aktiv	0,00	0,00	0,00
B.***	Čistý peněžní tok z investiční činnosti	-19 550,60	-50 630,00	-251 286,25
C.***	Čistý peněžní tok z finanční činnosti	0,00	0,00	0,00
F.	Čisté zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků	1 703 463,28	-109 415,49	-2 023 815,79
R.	Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci období	2 287 289,40	1 383 203,88	-455 019,06

6.5 Analýza výsledků

6.5.1 Výsledky pro rok 2002

Vývoj peněžních toků v roce 2002 měl poměrně stabilní vývoj.

Prvním významným faktorem roku 2002 byl vysoký podíl neuhrazených pohledávek v položce A.2.1. Změna stavu pohledávek z provozní činnosti, celkem Kč – 258 487,81, a to především zásluhou činnosti výrobní Kč –231 583,62, obchodní činnost má pak daleko menší podíl Kč –26 904,19. Z tohoto vývoje plynul i první cíl vedení podniku pro rok 2003, kterým bylo snažit se zvýšit podíl uhrazených pohledávek.

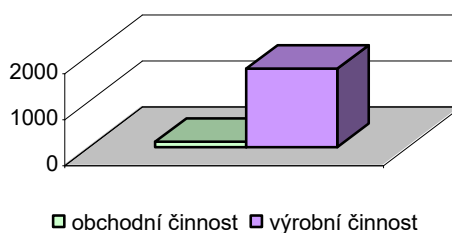
Nejpodstatnější položkou, která ovlivnila celkový stav peněžních prostředků byla A.2.2. Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti. V podniku došlo v tomto roce k navýšení závazků o Kč 2 491 982,78, obchodní činnost se podílela 296 779,07 a výrobní činnosti částkou Kč 2 195 203,78. Je tedy zřejmé, že výrobní činnost měla na tvorbě krátkodobých závazků hlavní podíl. Vedení podniku se však tehdy výše těchto neuhrazených závazků na konci roku zaleklo a v dalších letech byl vyvíjen systematický tlak na jejich snížení na optimálnější úroveň.

Po vyčíslení položky F. Čisté zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků bylo zjištěno, že v roce 2002 byla hodnota této podstatné položky Kč 1 817 586,50, z čehož částka Kč 114 123,22 připadá na obchodní činnost a Kč 1 703 463,28 na činnost výrobní. Jasně tedy měla výrobní činnost v tomto roce v podniku dominantní postavení a vytvořila převážnou část kladných peněžních toků.

Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů (v položce R.) tedy na konci roku 2002 dosahoval výše Kč 2 985 238,73, což bylo zásluhou obchodní činnosti v podílu Kč 697 949,34 a podíl výrobní činnosti byl vyčíslen na Kč 2 287 289,40.

Podnik tedy tvořil kladné peněžní toky jak celkově, tak i v rozdělení na obě činnosti, což lze hodnotit jako pozitivní.

Podíl vytvořených peněžních toků obou činností pro rok 2002 (v tis. Kč)

6.5.2 Výsledky pro rok 2003

V roce 2003 byl celkový vývoj v položkách A.1. opět poměrně rovnoměrný, je zde však zřejmé, že hlavní podíl na tvorbě těchto peněžních toků přebírala již činnost obchodní. Celkově se jednalo o hodnotu Kč 22 591,30, z čehož obchodní činnost dosáhla kladného peněžního toku Kč 41 714,33 a výrobní činnost záporného Kč -19 123,03.

V položce A.2.1. Změna stavu pohledávek z provozní činnosti se podařilo dostát závazku z minulého roku, kdy cílem vedení firmy bylo dosáhnout vyššího podílu uhrazených pohledávek. Celkový stav této položky činil Kč 493 089,87, z toho v obchodní činnosti Kč 138 065,16 a z výrobní činnosti Kč 355 024,71.

Příznivé bylo, že i dalšímu závazku z roku 2002 se v tomto roce podařilo dostát, i když už v menším rozsahu. Jednalo se o položku A.2.2. Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti. Celková výše závazků dosahovala Kč 519 859,57. Z obchodní činnosti se navýšily závazky za Kč 93 574,72, z činnosti obchodní tento nárůst činil Kč 426 284,85.

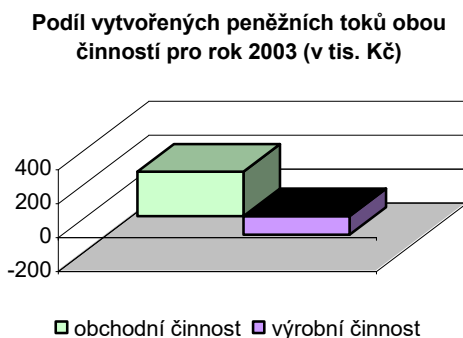
Také položka A.2.3. Změna stavu zásob byla tvořena dvěma odlišnými dílčími výsledky pro obě činnosti. V obchodní činnosti došlo ke snížení zásob za Kč 15 624,78, výrobní činnosti naopak vykazovala velmi značný přírůstek zásob Kč -876 231,19. Výrobní úsek v roce 2003 zaznamenal velkou zakázku, na tu však musel nutně vytvořit značnou zásobu, která ho finančně podstatně zatížila. Podniku nezbyvalo než spoléhat na to, že peněžní toky, které by mu měly z takto investovaných peněz plynout po dokončení projektu (rok 2005 a další) vynahradí nynější nedostatek peněžních prostředků ve výrobní činnosti.

Celkový čistý peněžní tok z provozní činnosti (položka A.****) tak v roce 2003 dosahoval částky Kč 201 254,72. Je zde však třeba si všimnout, že v obchodní činnosti tvořila firma kladný peněžní tok Kč 260 040,21, kdežto výrobní činnost byla v tomto roce v provozní činnosti ztrátová v částce Kč -58 785,49.

V investiční činnosti sice došlo k úbytku peněžních prostředků (celkově v hodnotě Kč -48 900), i přesto lze však tento jev hodnotit pozitivně, protože svědčí o rozvoji podniku.

Celkově lze hodnotit vývoj roku 2003 hodnotit tak, že vzhledem k celkem značnému objemu peněžních prostředků, které firma Stavomont, s. r. o. dokázala vytvořit v minulých letech, není pokles roku 2003 nijak zvlášť závažný. R. Stav peněžních

prostředků a peněžních ekvivalentů na konci období dosahuje Kč 3 137 596,45. Obchodní činnost se na něm podílí částkou Kč 1 754 389,58 a výrobní činnost Kč 1 383 203,88. Oproti roku 2002 tedy lze jasně pozorovat nárůst významu obchodní činnosti, která zdá se, začíná dobře prosperovat. Tento trend bude jasně patrný i v následujícím roce 2004.

6.5.3 Výsledky pro rok 2004

I v tomto roce vykazují položky A.1. poměrně stabilní vývoj.

V hodnotě A.2.1. Změna stavu pohledávek z provozní činnosti došlo v roce 2004 k výraznému nárůstu pohledávek, což bylo způsobeno již zmiňovaným velkým stavebním projektem započatým v roce 2003. Jak se ukázalo později, investor nebyl příliš likvidní, což způsobilo poměrně značné finanční potíže i formě Stavomont, s. r.o. Souhrnná výše provozních pohledávek činila Kč –3 350 524,76. Přestože obchodní činnost zaznamenala jejich úbytek Kč 51 624,-, nárůst pohledávek v činnosti výrobní byl proti tomu obrovský Kč –3 402 148,76. Tato skutečnost měla ze všech položek nejpodstatnější vliv i na celkový peněžní tok z výrobní činnosti.

Výši závazků v položce A.2.2. Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti byla v porovnání s rokem 2003 na zhruba stejné výši. Celkově Kč 402 382,17, z toho obchodní činnost Kč 82 249,07 a výrobní činnost Kč 320 133,10. výši závazků se tedy i nadále dařilo řídit.

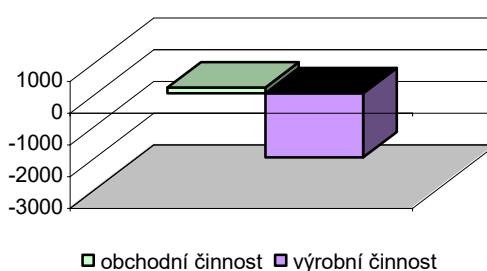
V položce A.2.3. Změna stavu zásob ve sledovaném období došlo v obou činnostech firmy k úbytku stavu zásob v takové míře, že se plně kompenzoval jejich přírůstek z minulého roku.

Po vytvoření součtové položky A.** Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním a mimořádnými položkami je zřejmé, že vlivem neuhraných pohledávek

i celková položka tvoří záporný peněžní tok Kč –1 478 752,47. Obchodní činnost již nestíhá svým kladným peněžním tokem Kč 293 777,07 kompenzovat ztrátu výrobní činnosti v hodnotě Kč –1 772 529,54.

Po vypočítání položky F. Čisté zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků dospějeme ke značné ztrátě Kč –1 843 268,21. Obchodní činnost sice vykazuje kladný peněžní tok Kč 180 547,58, výrobní činnost se však dostává do stále více záporných čísel, nyní dosahuje až Kč –2 023 815,79. Přestože byl tedy na počátku roku účetně vykázán zisk Kč 133 414,47, je zřejmé, že pokud by byl v následujících letech stejný vývoj stavu peněžních prostředků, firma by se brzy dostala do červených čísel i účetně. Ve sledovaném roce 2004 je tento záporný peněžní tok stále ještě kompenzován peněžními prostředky utvořeními v minulých letech. Po výpočtu položky R. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci období tedy přesto firma dosáhla kladného výsledku Kč 1 294 325,24. Za tuto situaci však již zcela vděčí své obchodní činnosti, která dosáhla výsledku Kč 1 749 344,30, činnost výrobní vykázala záporný peněžní tok Kč –455 019,06. Zde je třeba si uvědomit vážnost této situace do budoucna. Pokud nebude firmě v nejbližší době proplacena alespoň část jejích vysokých pohledávek, může to mít za následek velké existenční potíže celého podniku, především v důsledku možné brzké druhotné platební neschopnosti. To je však typický problém poslední doby ve stavebním odvětví jako celku, nejedná se tedy o nijak ojedinělý případ.

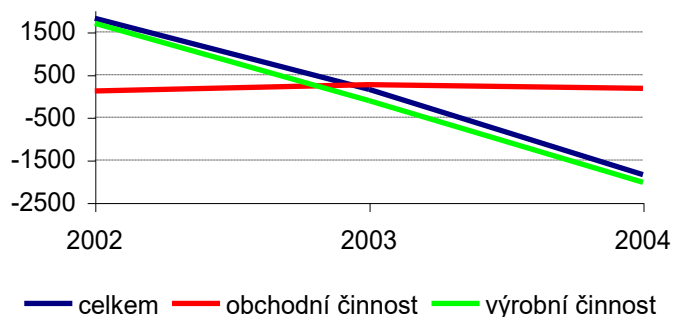
Podíl vytvořených peněžních toků obou činností pro rok 2004 (v tis. Kč)

6.5.4 Celkové shrnutí

Vzhledem k tomu, že v metodice bylo vycházeno z toho, že na začátku roku byla každé z činností vždy přiřazena právě polovina konečného stavu peněžních prostředků i zisku z minulého roku, vždy se firma jako celek pohybovala na celkově dostačující úrovni peněžních prostředků. Kdyby tomu tak ovšem nebylo a podnik by se rozhodl vykazovat tyto činnosti striktně odděleně, výrobní činnost by se brzy mohla dostat do červených čísel. To je jasně patrné i ze dvou posledních sledovaných let, kdy je ztrátu peněžních prostředků výrobní činnosti nucena kompenzovat činnost obchodní. Podnik by měl v současné situaci velmi bedlivě sledovat výkazy cash flow následujících let. Především pak stav pohledávek a schopnost svých obchodních partnerů je splácet. Pokud by se negativní trend v této oblasti však objevoval i nadále, určitě by se vyplatilo zvážit, zda se mu vůbec vyplatí výrobní činnost provozovat a firma by se neměla nadále zcela věnovat pouze obchodu. I to by však mohlo přinést jistá rizika, protože obě činnosti se v současné době v podniku doplňují a vzájemně podporují, takže je možné, že samotná obchodní činnost by také firmě nepřinesla prosperitu.

Vývoj F. Čisté zvýšení, resp. snížení peněžních prostředků (v tis. Kč)

Na příkladu zvolené firmy byl jasně patrný ještě další podstatný jev. Přestože podnik po všechny tři sledované roky vykazoval účetně zisk na zhruba stejné úrovni, jeho skutečný stav peněžních prostředků, se kterými byl schopen disponovat, se dramaticky měnil. Není tedy divu, že v posledních letech stále více podniků sestavuje výkaz cash flow a považuje ho za rovnocenný výkaz rozvaze a výkazu zisku a ztráty. Navíc z něj vedení může přesně určit, do které oblasti by bylo třeba zasáhnout, a která je „nastavena“ na vhodnou úroveň a není třeba v ní nic podstatně měnit. Tento význam výkazu cash flow

určitě není nijak nadhodnocený, protože bez jeho informací se dnes již neobejde žádný majitel firmy nebo finanční ředitel.

6.5.5 Plánování investic

Vedení firmy Stavomont, s. r. o. sestavuje plán na 1 rok dopředu. V tomto časovém horizontu žádné významné investice neplánuje.

Vedoucí pracovníci firmy v posledních dvou letech sledují vývoj peněžních prostředků a snaží se je řídit především ve smyslu zohlednění likvidity podniku a stanovení optimální částky výběru hotových peněžních prostředků pro potřeby obchodního úseku firmy. Za toto krátkodobé řízení peněžních prostředků je zodpovědný především hlavní účetní podniku ve spolupráci s vedoucím obchodního úseku.

7. Závěr

Pojem cash flow má svůj původ v USA, kde se od počátku minulého století stal předmětem zájmu finanční teorie. V 60. letech se pak objevuje doporučení pro praxi rozšířit finanční výkazy podniků o výkaz cash flow. Vykazování cash flow se od roku 1971 stalo v USA (Opinion No. 19) povinnou součástí účetní závěrky podniků. Pozadu nezůstala ani Velká Británie, kde bylo roku 1975 nařízeno povinné vykazování cash flow všem podnikům přesahujícím stanovený roční obrat. Výbor pro mezinárodní účetní standardy vydal v roce 1977 pod vlivem Opinion No. 19 mezinárodní účetní standard IAS 7, který upravuje jednotné vykazování cash flow.

Je tedy zřejmé, že výkazu cash flow je již celou řadu let přikládán značný význam oproti době dřívější, kdy byl za nejpodstatnější ukazatel prosperity podniku pokládán zisk. Je to logický důsledek prudkého rozvoje ekonomiky. Nelze už bezvýhradně spoléhat na to, že podnik vykazující zisk je zároveň prosperující a schopný platit své závazky. Právě z tohoto důvodu si hodnotu informací, které poskytuje výkaz cash flow v dnešní době uvědomuje již téměř každý vrcholový pracovník finančního managementu podniku a podle toho by se s nimi měl snažit nakládat.

Podnikatelský subjekt sledovaný v této práci je toho nesporným důkazem. Podnik sice vykazuje po všechny tři sledované roky stabilní zisk, jeho peněžní toky mají však zcela jinou tendenci. Vedení podniku by tedy mělo v současné situaci velmi bedlivě sledovat výkazy cash flow. V opačném případě by celá situace mohla vyústit ve vážné finanční potíže především z důvodu možné brzké druhotné platební neschopnosti firmy.

Také v případě rozsáhlejších investic je velmi žádoucí sledovat peněžní toky. Investice bývají hlavním faktorem ovlivňujícím budoucí chování podniku, jeho úspěšnost či neúspěšnost, neboť jsou podstupovány s dlouhodobou perspektivou získávání ekonomických užitků. Z finančního pohledu ale také bývají břemenem, které zatěžuje ekonomiku firmy především fixními náklady.

Vzhledem k této důležitosti výkazu cash flow si již dnes nelze představit finanční rozhodování bez znalosti peněžních toků.

Seznam literatury

- [1] RYNEŠ, Petr. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka*. 3. vyd. Olomouc: Anag, 2003. ISBN 80-7263-1438
- [2] RYNEŠ, Petr. *Cash flow*. 1. vyd. Praha: Trizonia, 1997. ISBN 80-85573-76-8
- [3] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Cash flow*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2003. ISBN 80-7226-875-9
- [4] FREIBERG, František. *Cash flow, řízení likvidity podniku*. 1. vyd. Praha: Management Press, 1996. ISBN 80-85603-52-7
- [5] KOSINOVÁ, Radka. Sestavování přehledu o peněžních tocích. *Poradce*, 2005, č. 8. Ostrava: Sagit.
- [6] VALACH, Josef. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2001. ISBN 80-86119-38-6
- [7] VALACH, Josef. *Finanční řízení podniku*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 1999. ISBN 80-86119-21-1

Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška 500/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů

Český účetní standard pro podnikatele č. 023